

MAARDU LINNA ARENGUKAVA 2022–2030

Sisukord

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	4
1 ÜLEVAADE MAARDU LINNAST	6
1.1 ASEND JA RUUMIMUSTER	6
1.2 ELANIKKOND	9
1.3 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	13
1.3.1 Linna juhtimine	13
1.3.2 Avalik ruum	15
1.4 AVALIK KORD JA TURVALISUS	18
1.5 MAJANDUS	19
1.5.1 Energiamajandus	19
1.5.2 Teed ja tänavavalgustus	19
1.5.3 Ühistransport	20
1.6 KESKKONNAKAITSE	21
1.6.1 Looduskeskkond	21
1.6.2 Jäätmemajandus	22
1.7 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	23
1.8 TERVISHOID	25
1.9 VABA AEG JA KULTUUR	25
1.9.1 Kodanikuliikumine	25
1.9.2 Kultuuritegevus	26
1.9.3 Sporditegevus	27
1.10 HARIDUS	29
1.10.1 Alusharidus	29
1.10.2 Üldharidus	30
1.10.3 Huviharidus- ja tegevus ning noorsootöö	33
1.11 SOTSIAALNE KAITSE	35
1.12 ETTEVÕTLUS	38
2 MAARDU LINNA STRATEEGIA	42
2.1 VISIOON 2030	42
2.2 VALDKONDLIKUD EESMÄRGID	42
2.2.1 Elukeskkond	43
2.2.2 Avalikud teenused	43
2.2.3 Kogukonnad	44
2.2.4 Ettevõtlus	44
2.2.5 Linna juhtimine	44

2.3	STRATEEGIA ELLUVIIMINE	45
2.3.1	Seire ja ajakohastamine	45
2.3.2	Tegevuskava.....	46
LISAD	49
LISA 1.	ELANIKE VANUSEGRUPPIDE DÜNAAMIKA.....	49
	Vanusegrupp 0–6	49
	Vanusegrupp 7–18.....	49
	Vanusegrupp 19–64	50
	Vanusegrupp 65+.....	50
LISA 2.	MAARDU LINNAVALITSUSE STRUKTUUR SEISUGA 01.05.2022.A.....	51

Sissejuhatus

Maardu asulat on kirjalikes allikates esmakordselt mainitud 1236. aastal. 18. sajandi teisel poolel läks asula Maardu mõisa alluvusse, millest tuleb ka kohanimi (Maarthe).

19. sajandi lõpus avastati praeguse Maardu linna territooriumil rikkalik fosforiidimaardla. Esimene kaevandus ja rikastustehas avati 1920. aastatel. Tehase laienemise tulemusena kasvas ka elanike arv. Fosforiiditööstus lõpetas tegevuse 1990. aastal eelkõige majanduslikel kaalutlustel.

Pilt 1. Keemikute tn talvel. Autor: J. Baikova

Linna arengut on oluliselt mõjutanud ka Tallinna ettevõtete laomajandite ehitus Vana-Narva mnt piirkonnas ja Muuga sadam, mille ehitus algas aastal 1982. Just sadama ehitamine andis tõuke uue elamurajooni ehitamiseks.

Linna staatus on Maardul 1980. aastast, omavalitsuslik 1991. aastast.

Kohaliku omavalitsuse arengukava määratleb elukorralduse alused kindlal ajaperioodil. Tegemist on strateegilise kokkuleppega, mis loob laiapõhjalise raamistiku Maardu linna tuleviku kujundamiseks. Selles on majanduslikku, sotsiaalsed, kultuurilist ja looduskeskkonda arvesse võttes kokku lepitud eesmärkides ning nende saavutamise viisides.

Kohalikku arengut juhitakse põhiliselt nelja dokumendi abil – **arengukava, üldplaneering, eelarvestrateegia ja iga-aastane eelarve**. Need on kõik omavahel tihedalt seotud. Arengukava roll on määratleda peamised sihid, kuhu jõuda soovitakse. Samuti tuuakse välja vajalikud tegevused ja investeeringud. Üldplaneeringus väljendatakse eesmärgid ruumiliselt. Eelarvestrateegias määratakse kindlaks finantsid eelseisvate aastate kohta ja iga-aastases eelarves leiavad need detailse väljundi. Niisiis on arengukava ja üldplaneering olemuslikult üldised ja ambitsioonikad dokumendid, mis võivad sisaldada enam plaane ja soove kui konkreetset finantsjuhtimise instrumendid eelarvestrateegia ning eelarve.

Kehtiv Maardu linna arengukava koostati 2012. aastal ja seda on sellest alates vastavalt vajadusele täiendatud. Samas on olukord 9 aastaga oluliselt muutunud, mistõttu on tekkinud vajadus koostada uus arengukava.

Arengukava koosneb kahest osast ja lisadest.

Esimeses osas käsitletakse Maardu linna praegust olukorda omavalitsuse vastutusvaldkondade lõikes.

Pilt 2. Vaade Maardu Peaingel Miikaeli kirikule. Autor: J. Baikova

Vajalikud andmed koguti Maardu Linnavalitsuse töötajate ja süstematiseeriti konsultandi poolt. Teise osa moodustab Maardu linna strateegia – visioon, eesmärgid ja elluviimise korraldus. Strateegia koostamiseks viidi läbi valdkondlike töögruppide seminarid, mille tulemusena formuleeriti visiooni ja eesmärkide tööversioon. Linna elanikkonda kaasati veebipõhise küsitluse kaudu. Strateegia koostamise protsessi koordineeris linnavalitsuse töötajatest ja volikogu esindajatest koosnev juhtrühm.

1 Ülevaade Maardu linnast

1.1 Asend ja ruumimuster

Maardu linn asub Eesti põhjarannikul. Põhjas piirneb linn Muuga lahega, umbes 2 km pikkune rannajoon paikneb tervenisti Muuga sadama territooriumil. Lõunaosas läbib Maardu linna rahvusvahelise tähtsusega E20 Tallinna-Narva maantee. Loodest piirab Maardut Viimsi vald, läänest Tallinna linn ning lõunast ja idast Jõelähtme vald. Linna pindala on 23,4 km².

Ametlikult ei ole linna linnaosadeks ega asumiteks jagatud. Siiski on Maardu linna mõttelised piirkonnad omavahelt selgesti eristatavad (Joonis 1):

1. Kallavere elamupiirkond – 304 ha
2. Muuga elamupiirkond – 448 ha
3. Järveäärse elupiirkond – 317 ha
4. Muuga sadam – 135 ha (Maardu linna piiresse jääv osa)
5. Vana-Narva maantee tööstuspiirkond – 585 ha
6. Kroodi majanduspiirkond – 535 ha

Kallavere elamupiirkond

Kallavere elamupiirkond on Maardu linna administratiivne keskus, kus elab

Pilt 3. Vaade Kellamäe, Veeru, Nurga ja Keemikute tänavatele. Autor: J. Baikova.

põhiosa Maardu linna elanikest. Valdav osa inimestest elab kortermajades, miljööalas on valdavalt 2–3-korruselised viilkatusega korterelamud ning mujal 5- ja 9-korruselised paneelmajad. Konkreetne keskusala piirkonnas puudub. Keemikute tänav toimib n-ö peatänavana, kuhu on koondunud suurem osa kaubandusest ja mitmed avaliku kasutusega hooned.

Muuga elamupiirkond

Muugat (tuntud ka kui Muuga aedlinn) hakati rajama 1959. aastal Tallinna asutuste töötajatele suvilapiirkonnaks. Kokku on Muuga elupiirkonnas üle 3000 kinnistu keskmise suurusega 900 m². Kuigi tegemist oli algselt suvilapiirkonnaga, on suur osa suvilatest ümber ehitatud aastaringseks kasutamiseks mõeldud elumajadeks või hoopis lammutatud ning asendatud uute eramutega.

Piirkonnas on välja ehitatud ühisveevärk ja -kanalisatsioon, tänavavalgustus ning kergliiklusteede võrgustik. Suurem osa teedest on nüüdseks kõvakattega. Suurim probleem on sademevee juhtimine suurvete ajal.

Järveäärse elupiirkond

Piirkonna võib tinglikult kolmeks jagada: Maardu järv, idapoolne eramupiirkond „Aarde“ ja Maardu järvest lääne pool asuv elamupiirkond „Järveäärne“. Neist viimane rajati valdavalt Maardu fosforiiditööstuse töötajatele suvilapiirkonnaks, kuid samaselt Muuga elupiirkonnale on praeguseks muutunud aastaringsest elatavaks. Võrreldes Muuga elupiirkonnaga on taristu väljaarendamine nõudnud enam aega. 2021. aastal oli rajatud ühisveevärk ja -kanalisatsioon, ettevalmistamisel on tänavavalgustuse täiemahuline väljaehitamine.

Maardu järve idapoolne eramupiirkond, tuntud ka kui Aarde elamurajoon, rajati 2000. aastate alguses ja seda eristavad läänepoolsest naabrist suuremad kinnistud (keskmiselt 1500 m²) ning algusest peale aastaringseks elamiseks mõeldud eramud.

Muuga sadam

Muuga sadama kogupindala on ligi 500 ha, millest 135 ha asub Maardu linna haldusterritooriumil. Maardu linna piirides asuvad Muuga sadama administratiivhoone, peasissepääs ja konteinerterminal. Inimesi piirkonnas püsivalt ei ela.

Vana-Narva maantee tööstuspiirkond

Vana-Narva maantee tööstuspiirkond hakati rajama 1960. aastatel, piirkonna lääneosas valmis 1978. aastal Iru Soojuselektrijaama I ehitusjärg. Tegemist on Eesti suurima nn koostootmisjaamaga, mis kasutab kütusena segaolmejäätmeid ja maagaasi. Tekkinud soojusenergiat kasutatakse nii Tallinna linna kui ka Maardu linna kaugkütteks.

Ülejäänud Vana-Narva maantee tööstuspiirkonnast on suures osas kaetud laomajanduse ja logistikaga tegelevate ettevõtetega, kuid piirkonnas on muuhulgas ka näiteks kaks suurt Liwathon E.O.S opereeritavat naftaterminali. Lisaks olemasolevate tööstusalade uuendamisele on järjest aktiivsemalt kasutusele võetud uusi arendusalasid Vana-Narva maanteest põhja pool. Ettevalmistamisel on Vana-Narva mnt täiemahuline rekonstrueerimine, sh kergliiklustee rajamine.

Kroodi majanduspiirkond

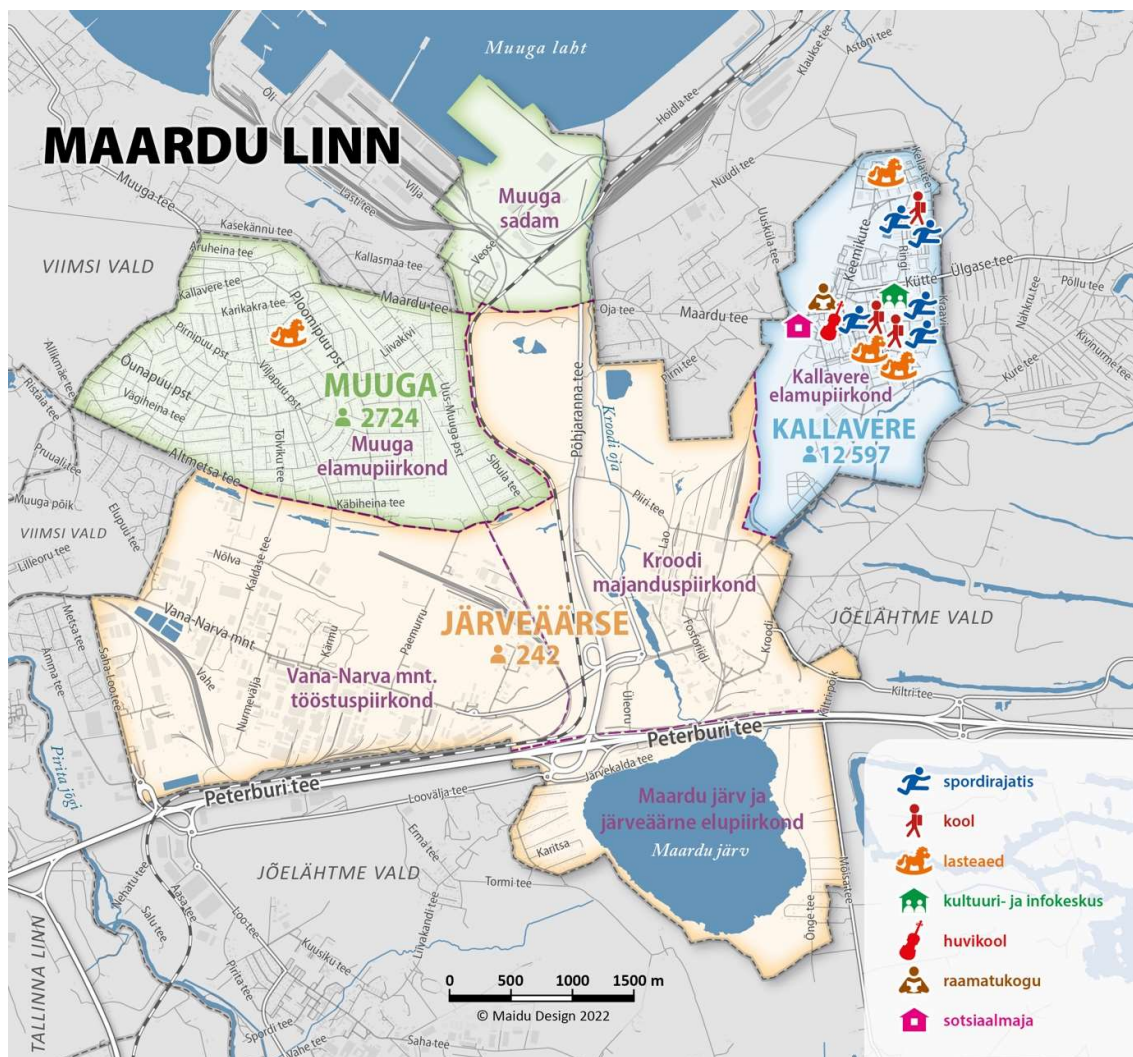
Kroodi majanduspiirkond koosneb enamjaolt endise fosforiiditehase alast, kuid sinna kuuluvad ka endised flotoliivade ladustamisalad, mis on perspektiivis

kavas kujundada äri- ja tootmishoonete alaks. Kroodi majanduspiirkonda läbib põhja-lõuna suunaliselt nii Muuga sadamasse suunduv raudtee, tugimaantee nr 94 „Muuga sadama tee“ kui ka Kroodi oja.

Kroodi majanduspiirkonnas on sisuliselt valminud ühisveevärgi, reovee- ja sademeveekanaliseerimise torustike täiemahuline rekonstrueerimine, 2021. aastal lõppes suuremahuline Kroodi oja jääkreostuse likvideerimise projekt.

Arengukava analüütilises osas on eristatud kolme piirkonda, milleks on:

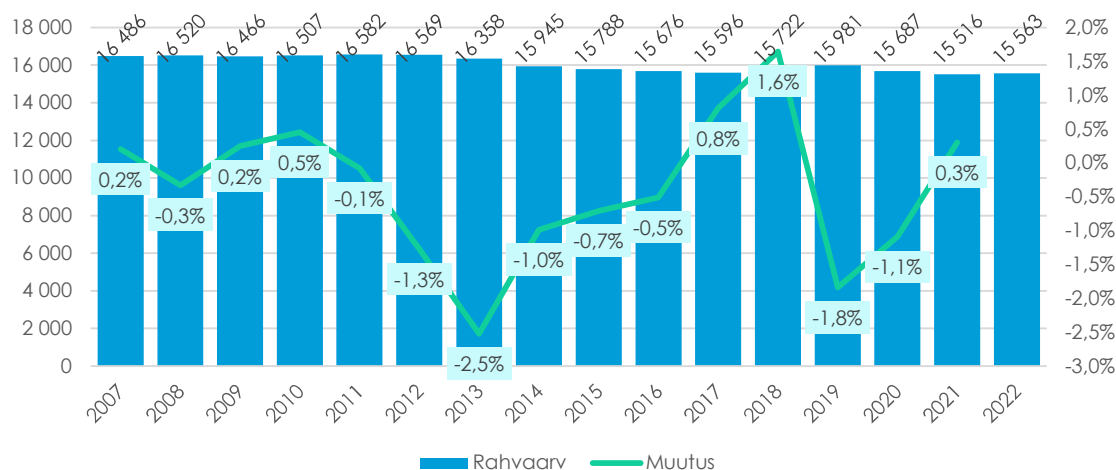
1. Kallavere
2. Järveäärse, sh Vana-Narva maantee tööstuspiirkond ja Kroodi majanduspiirkond (viimastes elab püsivalt vaid mõnikümmend inimest)
3. Muuga elupiirkond, sh Muuga sadam

Joonis 1. Maardu linn

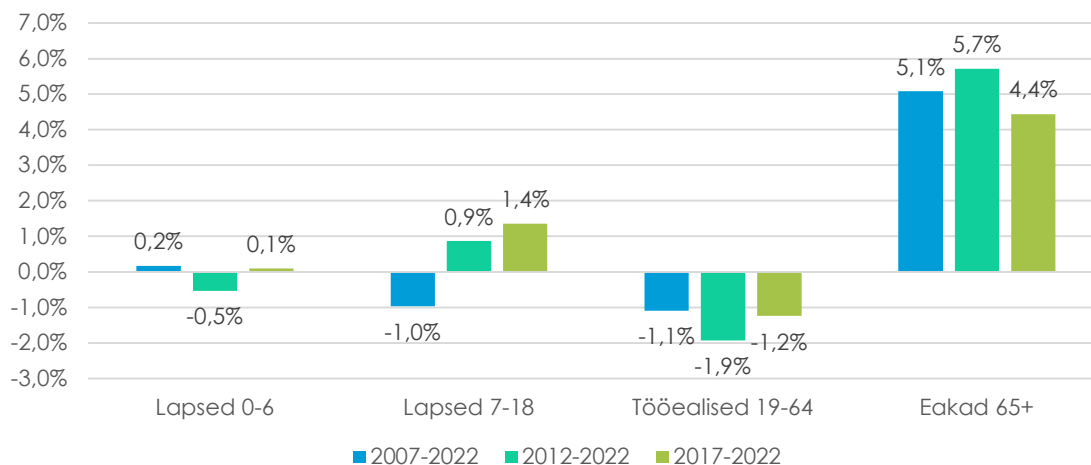
1.2 Elanikkond

Maardu linnas elas 2022. aasta 1. jaanuari seisuga 15 563 inimest (Joonis 2). Vaadeldaval perioodil on elanikkond kahanenud 5,6% ehk 923 inimese võrra. Aastate keskmiselt on vähenemine olnud 0,35% aastas. See pole küll kõrge, kuid erineb selgelt teistest Tallinna linnapiirkonna omavalitsustest, mis torkavad silma rahvastiku kiire kasvuga.

Joonis 2. Maardu linna elanikkonna dünaamika 2006–2021 (Rahvastikuregister)

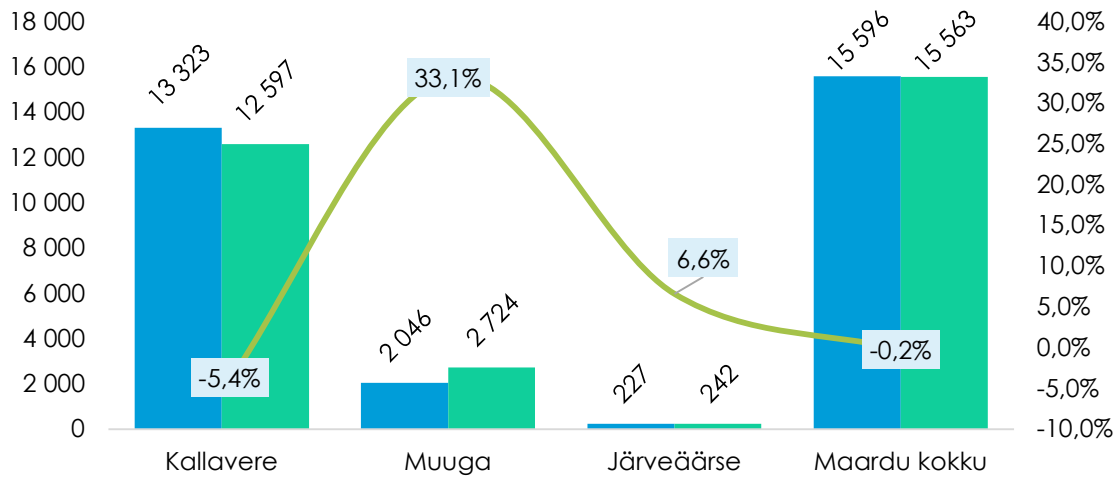
Pika perioodi jooksul on vähenenud kõikide vanusegruppide arvukus, v.a eakad (Joonis 3). Viimane viieaastane periood on näidanud väikest kasvu nooremate vanusegruppide seas: lasteaiaealiste arv on kasvanud 0,1% ehk 6 ja kooliealiste oma 1,4% ehk 137 lapse võrra. Tööealiste ehk maksumaksjate arv on aga järjepanu vähenenud. Vanusegruppide dünaamika on leitav **lisast 1**.

Joonis 3. Maardu linna elanike vanusegruppide aastakeskmine muutus (Rahvastikuregister)

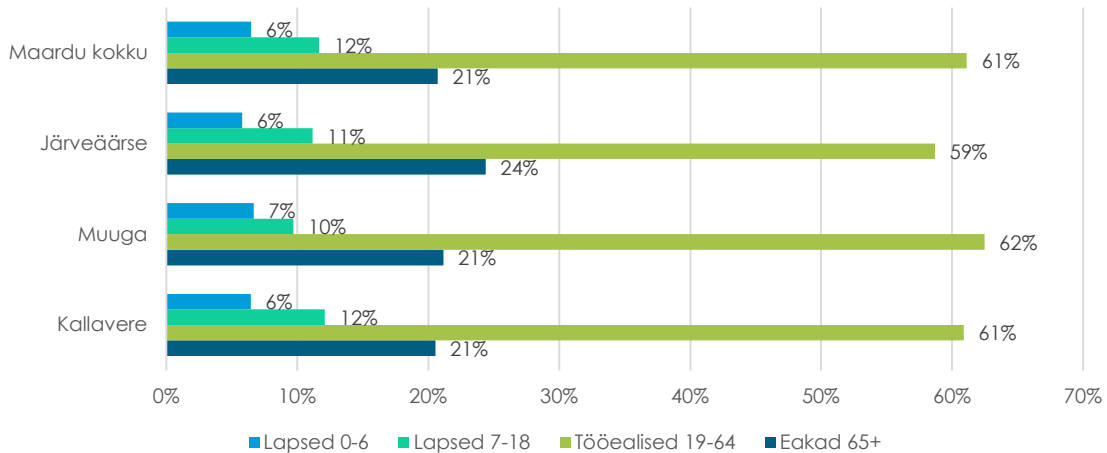
Piirkonniti jaguneb elanikkond ebaühtlaselt (Joonis 4). Suurima elanike arvuga (12 597 inimest) on Kallavere piirkond. Sealne elanikkond on aga viimase viie aasta vältel vähenenud (-5,4% ehk 726 inimese võrra). Kasvavaks piirkonnaks

on olnud Muuga elupiirkond (kasv 33% ehk 678 inimest). Muuga elupiirkonna puhul tuleb aga arvestada, et seal on tegelikkuses kokku umbes 3100 kinnistut, mis tähendab, et suur osa inimestest pole ennast sinna sisse kirjutanud või on jätkuvalt tegemist suvilatega.

Joonis 4. Maardu linna piirkondade elanike arvu muutus 2017–2022 (Rahvastikuregister)

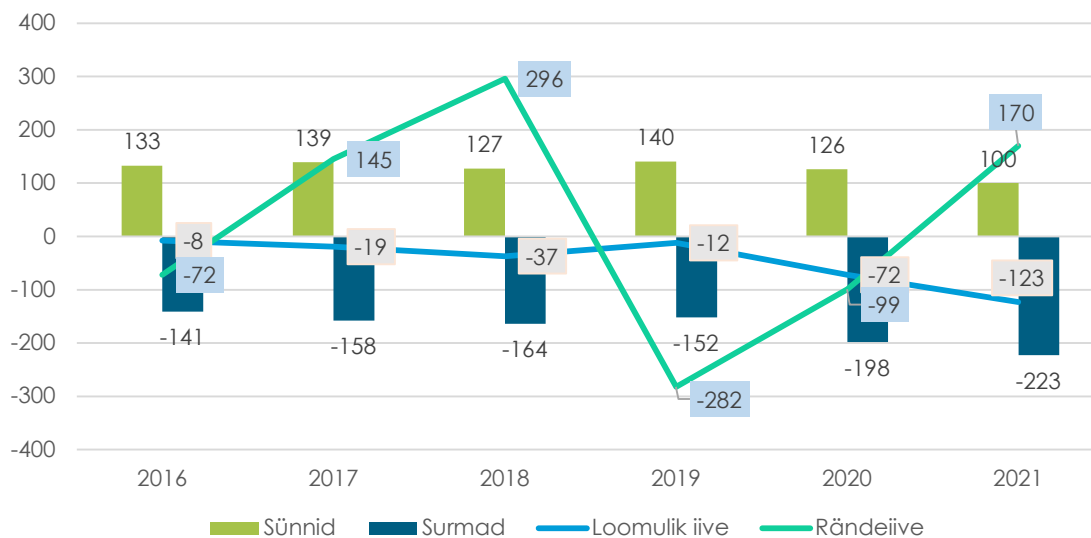
Lapsed ja noored moodustavad Maardus 18% elanikkonnast, mis on samuti muudest Tallinna linnapiirkonna omavalitsustest madalam näitaja: enamasti on see üle 20% (Joonis 5). Suurim tööealiste osakaal (62%) on Muuga elupiirkonnas. Eakate osakaal on suurim Järveäärse piirkonnas.

Joonis 5. Maardu linna piirkondade vanuseline koosseis 2022 (Rahvastikuregister)

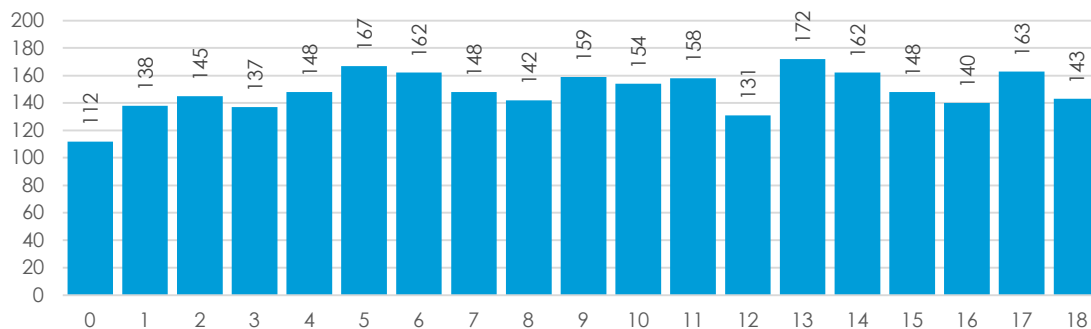
Loomulik iive on Maardus vaadeldaval perioodil olnud läbivalt negatiivne (Joonis 6). Kuue aasta keskmine on olnud -45 inimest aastas. Keskmiselt sünnib 128 ja sureb 173 inimest aastas.

Rände iive on olnud aga aastate lõikes väga erinev. Tõenäoliselt tuleneb see registrikannetest ega näita tegelikku olukorda tõeselt. Faktiliselt on aga linna elanikkond viimasel kuuel aastal vähenenud keskmiselt 19 inimese võrra aastas.

Joonis 6. Sündid, surmad, loomulik ja rändeiive (Rahvastikuregister)

2022. aastal on Maardu linna suuremad laste aastakäigud vanuses 4–6 ja 14–14 (Joonis 7). Seega võib mõne aasta pärast eeldada ajutist kasvu põhikooli esimeses ja kolmandas astmes. Järgmised aastakäigud on aga väiksemad. Samas sõltub lasteaiaaeglaste laste arvukus tuleviku sündimusest ja sisse- ja väljarändest.

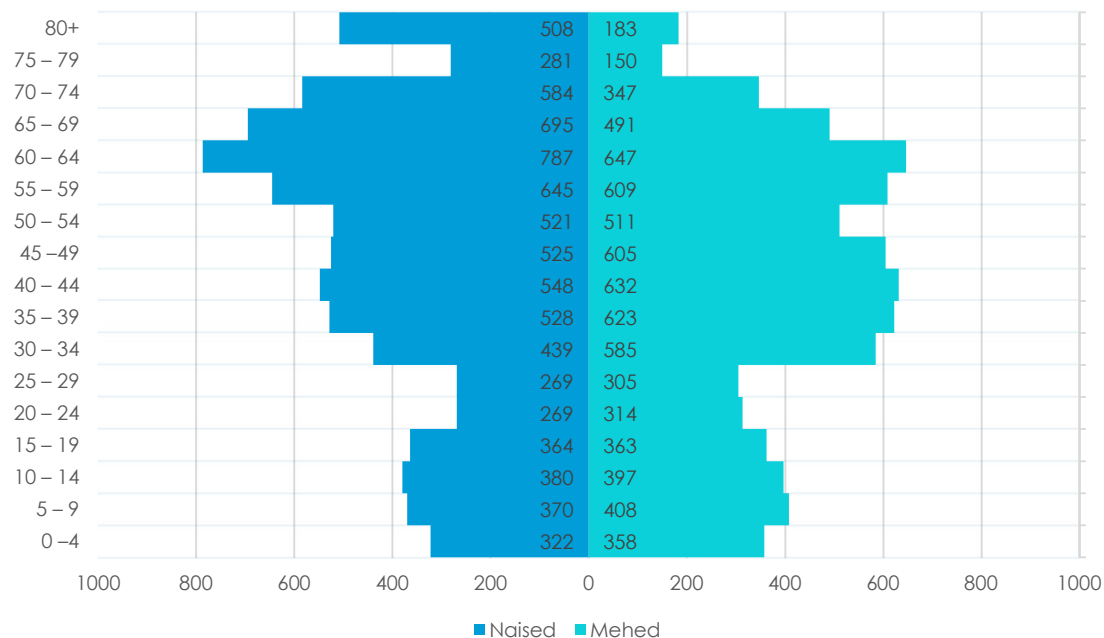
Joonis 7. Vanusegrupi 0–18 arvukus 2021 (Rahvastikuregister)

Elanikkonna soolis-vanuselist koosseisu vaadates on näha, et elanike jaotus ei ole tasakaalus (Joonis 8). Noored põlvkonnad on oluliselt väiksemad kui vanemad. **Seega sisenevad lähikümnendil viljakasse ikka väiksemad põlvkonnad:**

- Vanuserühmad 0–19 moodustavad elanikkonnast 19%
- Vanuserühmad 50–69 moodustavad elanikkonnast 32%

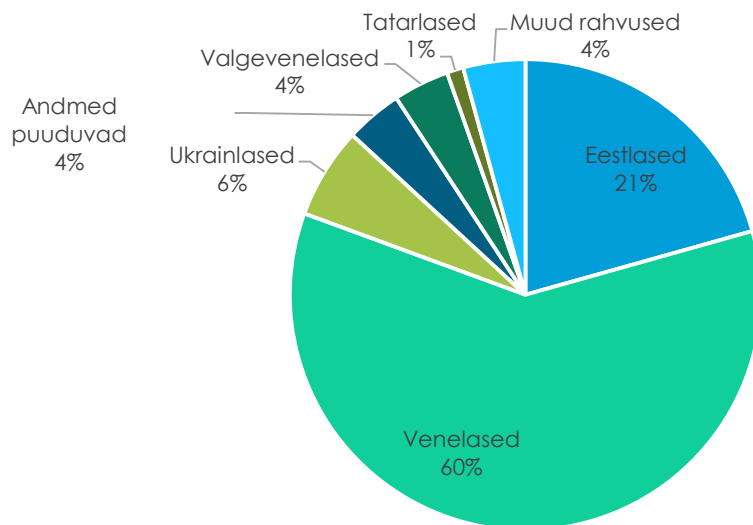
Seega ilma olulise sisse- ja väljarändeta hakkab elanikkond lähitulevikus kiiremini kahanema ja vananema.

Samuti on arvestatav meeste ülekaal naiste suhtes, mis ilmneb vanuserühmades 30–39. Rahvastiku vananedes olukord pöördub, alates 60. eluaastast on naised oluliselt suuremalt erinevalt elueast märgatavalt enam.

Joonis 8. Maardu linna rahvastikupüramiid seisuga 1.01.2022 (Rahvastikuregister)

Maardu linnas elavad 67 erineva rahvuse esindajad. Ülekaalus on venelased, keda on 60% rahvastikust, eestlasi on 21% (Joonis 9). Nii eestlaste kui venelaste osakaal on paarikümne aasta vältel protsendipunkti võrra langenud.

Joonis 9. Maardu linna elanikkonna rahvuslik koosseis 2022 (Rahvastikuregister)

Perioodil 2012–2022 on Eesti kodakondsusega elanike osakaal kasvanud ja vähenenud määratlemata inimeste oma (vastavalt 5% ja 6%).

1.3 Üldised valitsussektori teenused

1.3.1 Linna juhtimine

Maardu linna omavalitsusorganiteks on linnavolikogu ja linnavalitsus.

Linnavolikogu

Vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele on Maardu Linnavolikogu 21-liikmeline. Linnavolikogul on õigus moodustada alatise ja ajutise komisjone ning määrata nende tegevusvaldkonnad. Komisjonide arv ja tegevusvaldkonnad võivad muutuda.

Käesolevaks valimisperiodiks on Maardu Linnavolikogu moodustanud kuus komisjoni:

1. Revisjonikomisjon
2. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjon
3. Eelarve- ja majanduskomisjon
4. Haridus- ja noorsookomisjon
5. Kultuuri- ja spordikomisjonkomisjon
6. Muuga ja Maardu järveäärse piirkonna komisjon

Linnavalitsus

Maardu Linnavalitsus on viieliikmeline.

Kokku on linnavalitsuse struktuuris 01.05.2022.a. seisuga 50,5 ameti- ja töökohta, nendest on täidetud 36,5 ameti- ja 13 töökohta (**vt lisa 2**).

Maardu Linnavalitsusel on 12 hallatavat asutust:

1. Maardu Gümnaasium
2. Kallavere Keskkool
3. Maardu Põhikool
4. Maardu Kunstide Kool
5. Lasteaed Rõõm
6. Lasteaed Sipsik
7. Lasteaed Rukkilill
8. Muuga Lasteaed
9. Maardu Kultuuri- ja Infokeskus (korraldab linna kultuuri-, huvi-, klubi- ja seltsitegevust)
10. Maardu Linna Raamatukogu
11. Maardu Linna Haldusbüroo (korraldab linna vara haldamisega seotud tegevusi ja sporditööd)
12. Maardu Sotsiaalmaja (pakub elukohta toimetulekuraskustes inimestele, eakatele, puudega isikutele ja osutab sotsiaalteenuseid)

Avalike teenuste ja nende osutamiseks kasutatava kinnisvara arendamiseks on olulise tähtsusega linna finantsvõimekus. **Maardu linna põhitegevuse tulude maht oli 2021. a u 22,5 miljonit eurot** (Tabel 1). Viimase kuue aasta jooksul on see kasvanud 6,2 miljoni euro võrra. Põhitegevuse tulem on moodustanud keskmiselt 9% põhitegevuse tuludest, möödunud aastal 10%.

Linna võlakohustused olid Rahandusministeeriumi andmetel 2021. a lõpu seisuga 3,4 miljonit eurot. Kuna likviidseid varasid on rohkem kui võlakohustusi, on linna netovõlakoormus 0 (Eesti keskmine oli 37%)¹. Kuue aasta keskmised võlakohustused elaniku kohta on olnud 105 eurot, viimasel aastal 220.

Perioodil 2016–2021 on linn investeerinud pöihivarasse u 16,3 miljonit eurot, kokku enam kui 1100 eurot elaniku kohta. Investeeringute kogumahust 39% on olnud võimalik teha sihtfinantseeringute toel.

Tabel 1. Maardu linna eelarvenäitajad (Rahandusministeerium)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Põhitegevuse tulud	16 277 796	17 535 616	19 471 536	21 114 221	21 987 773	22 492 790
Põhitegevuse kulud	15 034 671	16 166 250	18 112 123	19 018 010	19 612 740	20 289 371
Põhitegevuse tulem	1 243 124	1 369 366	1 359 413	2 096 211	2 375 033	2 203 419
Põhitegevuse tulud elaniku kohta	1 038	1 124	1 238	1 321	1 402	1 445
Põhitegevuse tulem elaniku kohta	79	88	86	131	151	142
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	1 455 435	1 235 064	1 130 402	1 051 397	1 597 626	3 416 569
Likviidsed varad aasta lõpu seisuga	2 153 833	2 194 233	1 137 601	2 348 154	4 093 944	4 100 357
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormuse %	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Võlakohustused elaniku kohta	93	79	72	66	102	220
Pöihivara soetus	1 260 694	1 799 083	3 548 807	1 778 795	2 737 619	5 170 968
Pöihivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	654 054	738 063	1 907 886	1 360 750	1 087 853	1 101 038
Pöihivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	249 908	0	776 924	400 000	0	0
Investeeringud omavahenditest	856 547	1 061 020	2 417 845	818 045	1 649 766	4 069 931
Pöihivara soetus elaniku kohta	96	115	275	136	175	332
Elanike arv	15676	15596	15722	15981	15687	15563
Tulem %	8%	8%	7%	10%	11%	10%

Linna netovõlakoormuse individuaalne piirmäär on 97,96% põhitegevuse tuludest, **maksimaalne netovõlakoormus oli 2021. a lõpu seisuga arvestusega ligi 22 miljonit eurot**. Niisiis on linnal olemas küllalt arvestatav investeerimisvõimekus. Suurte projektide elluviimine, mis eeldab rahaliste kohustuste võtmist, vajab aga igal juhul hoolikat kaalumist, ja vastama reaalsetele võimalustele.

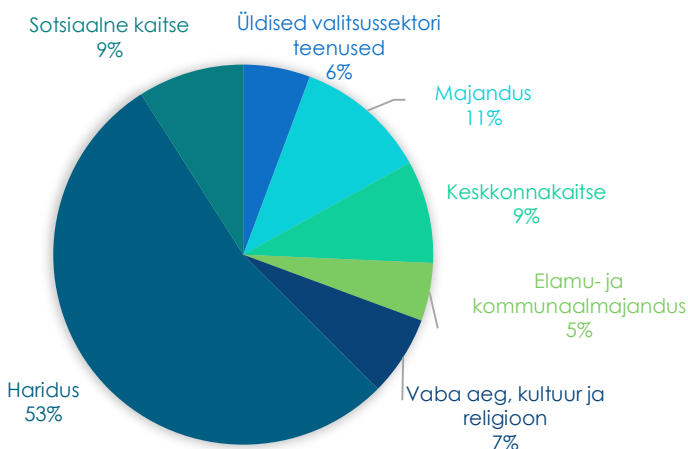
¹ Ei sisalda AS-i Maardu Vesi võlakohustusi.

Maksumaksjad moodustavad u 52% linna elanikkonnast. Väliskeskkonnast tuleneb jätkuv surve linna kulude kasvuks palgatõusu ja hindade kallinemise näol. Teisalt piiravad tööealise elanikkonna kahanemine ja väljaränne tulumaksu laekumise kasvu.

Linna tuludest suurema osa (70% 2021. a eelarve alusel) moodustavad maksutulud (rahalisest vääringsus u 15,7 miljonit eurot), sh omakorda füüsilise isiku tulumaks 62% (rahalisest vääringsus u 13,9 miljonit eurot). Saadavad toetused on 23%. Tulud kaupade ja teenuste müügist on 5%. Eestis keskmiselt on maksutulude osakaal eelarves 61%, toetuste osakaal 28% ja kaupade ja teenuste müügist saadavate tulude osakaal 10%. Seega on linna omatulud võrreldes riigi keskmisega kõrgemad.

Füüsilise isiku tulumaks elaniku kohta oli 2021. a 891 eurot. Seevastu mujal Harjumaal on see peaaegu igal pool üle 1000, v.a Loxsa linn. Ka Eesti keskmine ületab Maardu linna näitajat.

Põhitegevuse kuludest moodustab suurima osa haridusvaldkond 53% (Joonis 10). Ülejäänud kulugrupid jäävad vahemikku 6–11%.

Joonis 10. Maardu linna põhitegevuse kulude valdkondlik jaotus 2021 (Rahandusministeerium)

1.3.2 Avalik ruum

Maardu linn on tihedalt seotud Tallinna linnapiirkonnaga, mis teeb suurema osa teenustest hõlpsalt kättesaadavaks. Tegemist on enamjaolt linnalise keskkonnaga, mida peegeldab ka maakasutus – maalisele piirkonnale iseloomulikku maakasutust nagu haritavat maad, looduslikku rohumaad või metsamaad on Maardus vähe (Joonis 11). Keskmine elanikkonna tihedus on 662 inimest ruutkilomeetri kohta.

Maardut iseloomustavad suured tööstuspiirkonnad, mis koos Muuga sadamaga hõlmavad üle poole linna territooriumist – see peegeldub ka katastriüksuste statistikas (Joonis 12).

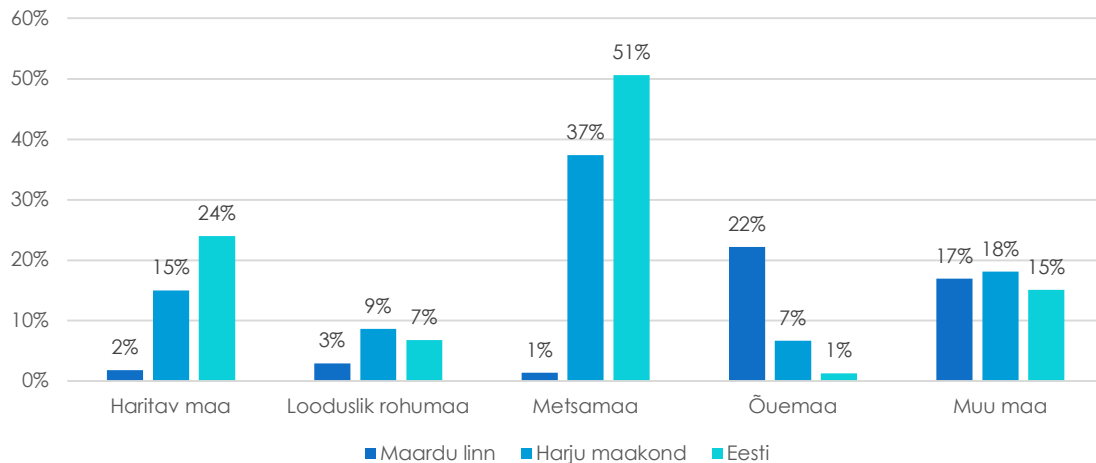

Pilt 4. Vaade Maardu Rahvamajale. Autor: J. Baikova.

Õuema suur osakaal tuleneb Muuga aedlinna rohkem kui 3000 valdavalt kõrghaljastatud krundist, mis teevad sellest üha atraktiivsema elukeskkonna.

Nii suuremad haljasalad nagu Kellamäe park kui ka väiksemad rohealad korterelamute vahel kuuluvad „Muu maa“ kategooriasse, mis moodustavad linna pindalast pisut alla viiendiku.

Maardu linna iseloomustavad samuti suured transpordisõlmed, mis lõikavad piirkonna osadeks ega lase tekkida terviklikku kompaktsset linnaruumi.

Joonis 11. Maardu linna maakasutus (Maa-amet)

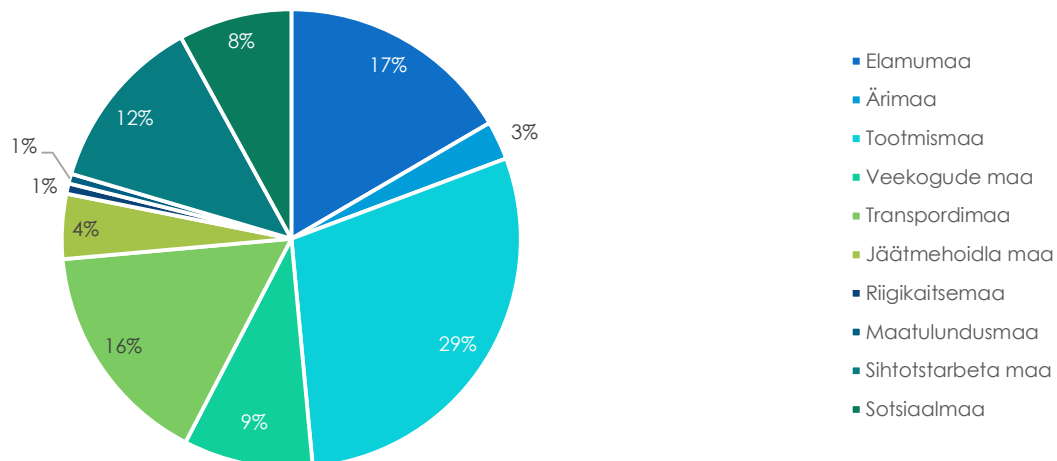
Katastriüksuste sihtotstarvete lõikes moodustavad pindalalt suurima osa tootmismaa (29%), elumumaa (17%), transpordimaa (16%) ning sihtotstarbeta maa (12%). Valdav osa sihtotstarbeta maast on nii kehtiva kui ka koostatava üldplaneeringu alusel samuti ette nähtud äri- ja tootmismaa. Oluline väljakutse seisneb selles, kuidas äri- ja tootmismaid arendades säästa looduskeskkonda ning tagada rahulik ja puhas elukeskkond Maardu linna elamualadel. Õnneks on tänapäevased tootmis-, lao- ja äriettevõtted palju väiksema keskkonnamõjuga kui nõukogude ajajärgu reostavad tööstusettevõtted. Seetõttu saavad erinevad maakasutuse funktsioonid oluliselt lihtsamini lähestikku koos eksisteerida.

Linna territooriumile on elukeskkonna parandamise eesmärgil rajatud mitmeid rohealasid ja parke – jätkuvalt arendatakse Metsaparki, Loodeparki esimene etapp ehk võrkpalliväljaku rajamine on 2021. aastal lõppenud. Planeerimistegevusel tuleb eraldi tähelepanu pöörata kohalike elanike kaasamisele võimalikult varajases etapis, et ennetada võimalikke pingeid ning tulla võimalusel vastu elanike soovidele planeeringulahenduse osas.

Pilt 5. Purskkaev Metsapargis. Autor: J. Baikova

Ajaloo- ja kultuuripärand on Maardus tagasihoidlik. Linna territooriumil on kokku kuus kultuurimälestist, neist kaks arheoloogia- ja neli kunstimälestist. Sakraalehitisi on linnas üks – Maardu Peaingel Miikaeli Kirik. Kogudusemaja on ka Jehoova Tunnistajatel. Muid ajaloolisi hooneid linnas ei ole.

Joonis 12. Maakatastrisse kantud maa sihotstarvete lõikes seisuga jaanuar 2021 (Maa-amet)

Kokkuvõtteks, Maardut mõjutab oluliselt ajalooline transiidi- ja tööstuslinna pärand, kuid kvaliteetse elukeskkonna loomine kohalikele elanikele on muutumas järjest olulisemaks.

1.4 Avalik kord ja turvalisus

Maardu linna avalikus ruumis on esmatähtis, et kõikide kasutajate ohutus ja turvalisus oleks tagatud.

Maardu Linnavalitsuses tegelevad avaliku korra, turvalisuse ja korrakaitse tagamisega kohaliku omavalitsuse pädevuse piires linna arengu- ja majandusosakonna ametnikud. Linnaruumi veelgi turvalisemaks muutmisel tihendatakse koostööd politseiga, samuti linnavalitsuse sotsiaalbiosakonna ja linna haridusametustega. Linnas on moodustatud kriisikomisjon, kuhu on kaasatud elutähtsate teenustega tegelevate organisatsioonide/ettevõtete esindajad.

Transpordiameti (varasemalt Maanteeamet) poolt kogutud liiklusõnnetuste statistika Maardu linna kohta toob välja, et ligi pooled linnas registreeritud õnnetustest toimuvad jalakäijatega (kokkupõrge jalakäijaga). Valdaval enamusel jalakäijatega juhtunud õnnetuste puhul on need toimunud kohtades, kus tee ületamist reguleerivad liikluskorraldusvahendid, rajatised puuduvad või reguleerimata ülekäiguradadel. Valgusfooriga reguleeritud ristmikel ja ülekäiguradadel on toimunud vaid üksikud õnnetused. Jalakäijate ohutuse tagamiseks tuleb liiklustihedamatele ja ohtlikumatele teelõikudele planeerida **reguleeritud ülekäiguradade rajamist**.

Üheks kõige sagedasemaks liiklusohtlike olukordade ja liiklusõnnetuste (kokkupõrked teise sõidukiga) tekkimise kohaks linnas on kujunenud Maardu tee ja Põhjaranna tee valgusfooriga reguleeritud ristmik, kus ohuolukordade ja kokkupõrgete vähendamiseks tuleb leida uuem turvalisem lahendus.

Linnatänavate ja hoovialade ühendused ning üldine liikluskorraldus vajavad korrastamist.

Maardu linnas on probleemiks **kasvav transpordivahendite arv ja olemasolevate parkimiskohtade vähesus**. Pargitakse kõnniteedele ja haljasaladele, mis kahandab jalakäijate turvalisust. Viimaste aastate kõige töömahukamaks ülesandeks on kujunenud Kallavere elupiirkonnas kehtestatud parkimiskorraldusest kinnipidamise jälgimine.

Samuti on saenenud alaealiste kogunemised öisel ajal. Kogunemisekohad vajavad valgustamist.

Pilt 6. Muuga päästekomando varustus. Autor: J. Baikova

Maardu linnas töötab 114 valvekaamerat (sh KÜ-de kaamerad), mille abil on võimalik oluliselt tugevdada linna elanike turvalisust. 2022. aastal on plaanis ühendada kõikide kaamerate pildid ühte serverisse (online + järelvaatamine). Ligipääsu saab ka politsei. Päästeameti andmetel on tulekahjude ja

muude päästesündmuste arv on 2021. aastal vähenenud 119-ni, seni aga on see püsinud stabiilsel tasemel 160–170 sündmust aastas. 2021. a oli tulekahjusid 42, mis on viimase kümne aasta madalaim näitaja.

Muuga elupiirkonna väljakutseteks on **kevadised kulu, sügisesed lehtede ja jäätmete põletamised**, mis täidavad piirkonna mürgise suitsuga ning tekitavad nõrgema tervisega inimestel (sh väikestel lastel) terviserikkeid (sh hingamisraskusi). Nende ohtude vältimiseks tuleb tõsta elanike teadlikkust jäätmete käitlemisel ja tugevdada järelevalvet.

1.5 Majandus

1.5.1 Energiamajandus

Maardu linna territooriumil on kolm võrguettevõtjat: Elektrilevi OÜ, AS Maardu Elekter ja AS Tallinna Sadam (Muuga sadam). Viimaste nimetatud firmade alajaamad saavad oma toite Elektrilevi OÜ 110/35/10 alajaamast ja varustavad tööstuspiirkondi. Muuga sadamal on eraldi elektrivõrk ja alajaamad, mis saavad toite 110kV Elektrilevi OÜ liinidest.

Maardu linna Kallavere elumupiirkonnas on 90% elumajadest varustatud kaugkütte ja tsentraalse sooja veega. Tarbitakse AS Utilitas soojusenergiat, mida toodetakse Iru, Tallinna ja Vao soojuselektri- ja koostootmisjaamades. Lisaks on katlamaja enda tarbeks AS-il Liwathon E.O.S. ja Muuga sadamal. Vana-Narva maantee tööstuspiirkonna ja Kroodi majanduspiirkonna ettevõtetel on peamiselt lokaalsed gaasikatlad, osa kasutab ka õhksoojuspumpasid.

Vastavalt energeetika arengukavale viiakse elektriküttel olevaid objekte järkjärgult üle kaugküttele.

Iru elektri jaamast tulev soojusenergia tarnetorustik on renoveeritud. Aastatel 2018–2019 teostati Kallavere elupiirkonnas soojustorustiku vahetus ja elamutele uute soojussõlmede paigaldus, millega vähendati tunduvalt soojusenergia kadu.

Suuremal osal omavalitsusele kuuluvatel avalikel hoonetel on olemas energiamärgis. Järk-järgult on kavas parandada ka ülejäänud avalike hoonete energiatõhusust.

1.5.2 Teed ja tänavavalgustus

Maardu linnale kuuluvaid tänavaid on kokku 122 km, millest kattega on 60 km (s.t 50% tänavatest on kattega). Seejuures on viimaste aastate jooksul ehitatud 19 km kergliiklusteid. Tolmuvabad on peamised tänavad ja kõrvaltänavad. Probleemseks on Muuga elupiirkond, kus tänavakoridorid on kõnniteede

rajamiseks liiga kitsad, mistõttu tuleb leida muid lahendusi, näiteks tänavate ühesuunalisteks muutmise.

Maardu linna territooriumi läbivad mitmed olulised riigimaanteed, mis jagavad linna osadeks. Olulisem neist on Tallinn-Narva põhimaantee nr 1. Samuti oluline on Muuga sadama tee (Põhjaranna tee), mis ühendab Muuga sadamat põhimaanteega. Osaliselt kulgeb perspektiivne Rail Baltica kaubatrass sellega paralleelselt.

Pilt 7. Laternamatk Muugal. Autor: J. Baikova

Koostöös Tallinna linna, Viimsi ja Jõelähtme vallaga on rekonstrueeritud Vana-Narva mnt - Pärnamäe tee ristmik Tallinnas, millega suurendati ristmiku läbilaskvust.

Vajalik on ümber ehitada ühetasandilised raudteeületuskohad mitmetasandilisteks. Rail Baltica projekti raames on kavas välja ehitada Maardu tee eritasandiline liiklussõlm ja Altmetsa tee pikendus Põhjaranna teeni, mis hõlmab ka viaduktide ehitamist üle raudteede. Viadukti ehitamise tulemusena paraneb ühendus linna erinevate osade, eeskätt Muuga ja Kallavere elupiirkondade vahel.

90% Maardu linna tänavatest on varustatud tänavavalgustusega. Tänavavalgustus on täielikult välja arendatud ja renoveeritud Kallavere elupiirkonnas ning Järveäärses elupiirkonnas. Muuga elupiirkonnas vajab tänavavalgustus tänapäevastamist (LED-tehnoloogia, maakaablid).

Transpordiameti poolt Vana-Narva mnt ja Saha-Loo tee rekonstrueerimise käigus renoveeritakse Vana-Narva mnt tänavavalgustus ning rajatakse see ka Saha-Loo teele. Tänavavalgustus puudub riigile kuuluval Põhjaranna teel. Samuti puudub tänavavalgustus Fosforiidi tööstuspiirkonnas ning osadel tupiktänavatel Vana-Narva mnt piirkonnas.

Vana-Narva mnt piirkonna välisvalgustusrajatise projekteeritakse ja rekonstrueeritakse vastavalt võimalustele.

Kokku on Maardu linnas ligikaudu 3500 tänavavalgustuspunkti.

1.5.3 Ühistransport

Maardulaste sõidusihiks on valdavas osas Tallinn. Maardu-Tallinn-Maardu ühendusel teenindavad maardulasi 9 avalikku maakonna bussiliini. Seega on ühendus pealinnaga väga hea.

Neile täienduseks teenindavad elanikke Tallinna piiriülesed bussiliinid (30 ja 34A). Bussipeatusi on Maardu linna territooriumil kokku 71.

2020. a suvest suurenes avalike bussiliinide arv veel 4 liini võrra, mis tõi kaasa väljumiste arvu ligi 40% suurenemise ja linnaelanike senisest tihedama teenindamise kodu ning töökoha vahel.

Paranenud on ühendus Järveäärse elupiirkonnaga ja Loo küllaga (Jõelähtme vallas). Samuti on lisandunud marsruut Tabasallu (Harku vallas).

Peamised väljakutsed on jätkuvalt:

- Pidev autokasutuse kasv
- Bussiliikluse kättesaadavus (bussiliinide marsruutide puudumine, näiteks Muuga aedlinna kaugemal olevates osades, bussipeatused optimaalsel kaugusel, väljumistihedus jne)
- Info- ja teabesüsteemi puudumine bussivedaja teenindusprotsessis reisijaga (nt bussipaviljonides)

1.6 Keskkonnakaitse

1.6.1 Looduskeskkond

Maardu linn on enamjaolt linnalise keskkonnaga, kus rohealad on valdavalt inimtekkelised. Linna territooriumil leidub kaitstavatest loodusobjektidest vaid mõned kaitstavate liikide leiukohad ning üksikobjektid:

- Kaitsealuse liigi – rohunepp – leiukoht
- Maardu järv

Lisaks on linna territooriumil kaks kultusekivi.

Maardu linna territooriumil ei asu Natura 2000 alasid. Lähim Natura 2000 ala asub Tallinnas, Pirital linnaosas (loodusala).

Suuremad ja olulisemad rohealad Maardu linnas on määratud puhke- ja virgestusehitiste ning haljasala ja parkmetsa maa-alaks. Lisaks täiendavad rohealade funktsiooni ka väiksemad haljasribad, alleed, eramute ja ettevõtlusalade õuealade haljasalad ning avalike asutuste haljasalad. Rohealade funktsioon on ökosüsteemiteenuste tagamine ja toimimine puhvrina müra, visuaalsete ning mentaalsete mõjude puhul. Samuti leevendavad need konflikte elamu- ja tööstuspiirkondade vahel.

Oluline roheala Maardu linna jaoks on Maardu järve ümbrus. Järv on looduslik, 162 ha suuruse pindalaga, umbes 1,4 km pikk ja 0,9 km lai. Selle keskmine sügavus on ainult 1,5 m ning maksimaalne sügavus 3,7 m. Järve põhjas on kuni mitme meetri paksune mudakiht. Järve põhjaosas on suplusala koos tehisluku liivarannaga. 2019. a teostati järve kohta põhjalik uuring, mis hindas selle seisukorda rahuldavaks. Järjepidevalt rakendatakse meetmeid veekogu seisundi parandamiseks, sh iga-aastane mudakihi vähendamine suplusalas.

Kroodi majanduspiirkonna keskkonnaseisundi murekohaks on jääkreostuse olemasolu, mida on järgemööda likvideeritud (piirkonnad on kindlaks tehtud). Fosforiiditehase kunagise tegevuse tagajärjena lasti aastate jooksul Kroodi oja hulganisti saasteaineid. Kroodi oja jääkreostuse ohutustamise projekt on edukalt ellu viidud. Projekti käigus puhastati kümneid tuhandeid kuupmeetreid saastunud pinnast. Kroodi oja on kavas muuta Maardu linna läbivaks rohekoridoriks.

Aktuaalseks on muutunud ka lõhnahäiringute probleem seoses tööstuse, transpordi ja jäätmeäitluse arenguga Maardu linnas ning linna lähiümbruses.

Loodusressurssidest on Maardu linna territooriumil **fosforiiti** (kaevandati kuni 1990. aastate alguseni, peale mida minetas see majandusliku otstarbekuse) ja **graniiti**. Viimase puhul on tegemist üleriigilise tähtsusega maardlaga, mille aktiivne varu on u 4 miljardit m³.

Pinnaseveft kasutatakse ainult kustutusveena ja linnatänavate korrashoiuks. **Põhjavee** kaitstus on linna põhjaosas hea, lõunaosas mitte. Olmevee tarbeks on põhjavee varud piisavad. Tarvis on suurendada pinnasevee kasutust, samuti vee taaskasutust.

1.6.2 Jäätmemajandus

Jäätmeäitluse korraldamisel lähtutakse linna jäätmekavast, edendades keskkonnale ohutut, majanduslikult põhjendatut ja hea korraldusega jäätmeäitlust.

Maardu linnas on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud eraldi segaolme-, biolagunevad jäätmed, paber ja kartong ning suurjäätmed. Suurjäätmed, vanapaber, kartong ja biolagunevad jäätmed võetakse jäätmejaamas tasuta vastu. Samuti on võimalik vanapaber ja kartong panna linnas asuvasse vastavatesse konteineritesse. Suurjäätmed on võimalik jätta Kallavere elupiirkonnas roheliste prügimajade juurde, kus jäätmevedaja need minema viib.

Linnas toimib tagatisrahata pakendite ja pakendijäätmete kogumispunktide süsteem, et elanikud saaksid tasuta ära anda majapidamises tekkinud sega-, klaas- ja papp-/paberpakendeid. Kogumiskohad asuvad lihtsasti ligipäätavates kohtades üle linna territooriumi ning neid haldavad taaskasutusorganisatsioonid.

Selleks, et vähendada survet looduskeskkonnale ja vältida metsaaluste risustamist ning sellega kaasnevat keskkonnareostust, töötab Muuga Jäätmejaam, mis asub Vana-Narva mnt tööstuspiirkonnas Kaldase tee ääres. Liigiti kogutud jäätmeid on võimalik transportida ka Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskusesse.

Vastavalt registrile taaskasutatakse Maardu linnas 337 tuhat tonni jäätmeid aastas. Registri andmetel suureneb aastast aastasse ladustatud jäätmete

kogus. Jäätmete suur kogus on tingitud osalt Iru Soojuselektrijaama jäätmete põletusploki ja Kroodi oja reostuse likvideerimise projektist. Samas on jäätmekäitluse teema Maardu linnas aktuaalne, kuna on suurenenud lõhnaäiringute probleem, mis on tõenäoliselt seotud Jõelähtme vallas tegutseva prügilaga.

Prügila operaatorfirma suhtes on käimas menetlus ja on koostamisel lõhnaäiringute vähendamise kava. **Maardu linna elanike ja keskkonnakaitse eesmärgil on jäätmekavasse ning üldplaneeringusse jäätmekäitlustegevuseks seatud rangemad tingimused.**

1.7 Elamu- ja kommunaalmajandus

Maardu linna varustatakse joogiveega Tallinnast Ülemiste veetöötlusjaamast, kasutades rekonstrueeritud Pirita-Maardu veetoru. Osade tööstusettevõtete veevarustus on tagatud lokaalsete puurkaevude baasil. Lisaks on Maardu linnas reserv puurkaevud, kui peaks katkema veeühendus Tallinna Ülemiste veetöötlusjaamaga. Kallavere elupiirkonnas on plaanis jätkata vee- ja kanalisatsioonitorustike renoveerimist. Tööstuspiirkondades ja uutes elupiirkondades on kehtestatud ning koostamisel detailplaneeringud, mis tagavad ka veevarustuse arengu. Konkreetsete plaanid kajastuvad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavas.

Vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitamine Muuga elupiirkonnas on lõppenud, toimub elamute järk-järguline liitumine ühisveevärgi ning -kanalisatsiooniga. Järveäärset elupiirkonda varustas varasemalt joogiveega puurkaev. Ühisveevärgi rajamise projekt on valmis ning toimub järk-järguline liitumine.

Aarde piirkonnas on probleemiks kõrge liitumistasu ja puurkaevu vee kvaliteet (joogivee nõuetele vastavus). Lisaks vee-loa alusel välja pumbatavast vee kogusest ei pruugi jaguda uutele liituda soovivatele piirkondadele. Arengu plaan on kajastatud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukavas.

Maardu linna (Kallavere ja Muuga elupiirkond) reovesi suunatakse rekonstrueeritud Pirita-Maardu toru kaudu Tallinna Paljassaare reoveepuhastusjaama.

Vana-Narva mnt ümbruse reovesi suunatakse vastavalt piirkonnale, kas Tallinna Paljassaare reoveepuhastusjaama või Koplímäe tn 8 (Maardu linn) asuvasse väiksesse puhastisse, mille heitvesi suunatakse omakorda Kroodi oja.

Sademevee kanalisatsioon Kallavere elupiirkonnas vajab renoveerimist, et parandada sademevee ärajuhtimise teenuse kvaliteeti. Praegu suubuvad sademeveed Kroodi oja või Võerdla peakraavi. Kallavere elupiirkonna põhjaosa sademeveed suunatakse mööda olemasolevaid kraave Muuga lahte. Lisaks on Kallavere piirkonnas ühisvoolseid kanalisatsiooni torustikke, mis tuleks renoveerida ja eraldada reovesi sademeveest.

Muuga piirkonnas on sademeveed lahendatud kraavidega, mis on aga nii mõneski kohas elanike poolt likvideeritud (s.t kraavid kinni aetud). Linnavalitsus jälgib, et uute ehitiste/hoonete rajamisel oleks tagatud uute kuivendussüsteemide ehitus ja olemasolevate rekonstrueerimisel ei kahjustataks kuivendussüsteeme nende kinni ajamisega või ümberehitamisega, mille tulemusel võivad tekkida üleujutused. Muuga elupiirkonna sademevee süsteem vajab täielikku renoveerimist. Kroodi tööstuspiirkonnas on sademeveesüsteemi põhiorustik renoveeritud. Vana-Narva mnt piirkonnas on vaja sademeveesüsteem täielikult renoveerida.

Veevarustuse ja kanalisatsiooni ning sademevee süsteemide arendamist käsitletakse täpsemalt kehtivas valdkondlikus arengukavas. Valdonna arendamine toimub olulises mahus Euroopa Liidu toetusfondide abil.

Maardu linna territooriumil paiknev elamufond koosneb erinevatel ajajärgudel ehitatud korterelamutest ja eramutest. 2- kuni 12-korruselised korterelamud asuvad valdavalt Kallavere elupiirkonnas, kuid seal leidub ka eramaju. Olemasolevast elamufondist on erastatud ligi 100%. Elamispindade haldamist ja hooldamist korraldavad kinnistuomanikud (Maardu linnas asub 159 korteriühistut). Maardu Linnavolikogu on 27.03.2018 vastu võtnud määruse nr 16 „Korterelamute rekonstrueerimise toetuse andmise kord“, millega Linn toetab kortermajade renoveerimist.

Eramud paiknevad peamiselt Muuga ja Järveäärse elupiirkonnas. Majad on ehitatud alates 1950. aastatest ja on suhteliselt heas korras. Kui varasemalt oli nendes piirkondades peamiselt suvilad, siis viimase 20 aasta jooksul on hakatud suvilaid ümber ehitama eluhooneteks. Peamised elurajoonide vahelised teed on asfalteeritud. Osadel eramajadel on säilinud reovee kogumismahutid, toimub järk-järguline üleminek ühiskanalisatsioonile (peamiselt aastaringsest kasutatavate hoonete puhul). Lisaks on Muuga elupiirkonnas mõnes piirkonnas säilinud oma puurkaevudega veeühistud.

Elamufondi probleemid on:

- Mitmed amortiseerunud korterelamud ja tehnovõrgud
- Suured soojusenergiakaod
- Erivajadusteks kohaldatud korterite vähesus
- Eluruumide kättesaadavus kõigile Maardu linna elanikele
- Elanikkonna vähene teadlikkus elamumajanduse valdkonnas
- Elanike madalad sissetulekud ja osade korteriühistute vähene teadlikkus ja võimekus korruselamute renoveerimistoetuse taotlemiseks

Avalikke teenuseid osutatakse Maardu linnas 15 hoones, kogupindalaga u 34 000 m². Neist kahe olukord on hea (Lasteaed Rukkilill ja Muuga Lasteaed), nelja oma rahuldav (Lasteaed Sipsik, Maardu Põhikool, Maardu Kunstide Kool ja raamatukogu), ülejäänud on osaliselt amortiseerunud. Hinnanguliselt ulatub investeeringuvajadus 22 miljoni euroni.

1.8 Tervishoid

Tervishoiuteenuseid linna elanikele osutavad:

- Maardu Perearsti Keskus OÜ (perearsti vastuvõtt, pereõe vastuvõtt, imikute jälgimine, koduvisiidid, erinevate tõendite vormistamine, diagnostiliste- ja raviprotseduuride teostamine, nägemisteravuse määramine, vaksineerimine).
- Kallavere Haigla AS (haigete vastuvõtt, esmane järelravi, statsionaarne õendusabi, eriarstide vastuvõtt (dermatoveneroloog, kõrva-nina-kurguarst)).
- OÜ Estmedica Tervisekeskus (eriarstide vastuvõtt (neuroloog ja kirurg))
- jt.

Linna eelarvest eraldatakse iga aasta raha raviteenuste osutamise toetamiseks Maardus. Linnavalitsus on sõlminud lepingu eriarsti teenuste (üldkirurgia ja neuroloogia) osutamiseks.

Koolitervishoiuteenuse tagamiseks kulub igal aastal Maardu Linnavalitsuse eelarvest 15–20 tuhat eurot. Kolme üldhariduskooli eelarvesse on selleks eraldatud vastavad vahendid. Põhiliselt rahastatakse erinevate meditsiinitarvikute ostmist ja tagatakse tervishoiutöötaja olemasolu.

Erasektori initsiatiivil ehitati Maardu linna esmatasandi tervisekeskus, mis avati jaanuaris 2022.

Elanike terviseteadlikkuse tõstmine toimub tervise- ja tervishoiu arendusprogrammide ning -projektide osalemise kaudu (spordi- ja temaatiliste üritused, esmaabi koolitused, loengud jne). Neid tegevusi toetab linnavalitsus.

Ka terviseedendusega tegelevad linnavalitsuse eri osakonnad. Sotsiaalabi osakond korraldab sõltuvushäirete ennetust, kahjude vähendamist ja terviseteadlikkuse tõstmist. Haridusvaldkonnas korraldavad koolid ja lasteaiad laste terviseteadlikkuse tõstmist ning tervislike eluviiside propageerimist. Hallatavad asutused korraldavad linna elanikele spordiüritusi.

Maardu linnal on vaja terviseedenduse koordineerijat, kes koordineerib terves Maardu linnas erinevaid tegevusi.

1.9 Vaba aeg ja kultuur

1.9.1 Kodanikuliikumine

Kodanikuliikumine on aasta-aastalt Maardu linnas aktiivsemaks muutunud. Aktiivsed seltsid on:

- Muuga Selts (elanike soovide ühine edastamine linnavõimudele, Muuga kui asumis ajaloo kogumine)

- MTÜ Emade Linn (Kallavere elupiirkonna aktiivsed emad)
- Noorteühing Compass (Kallavere elupiirkonnas noorte osalus; noorte üritused)

Märkimist vääriavad rohujuuretasandi mitteformaalsed algatused, mis on initsieeritud linnaelanike poolt ning on suunatud olulise keskkonnaprobleemi (ebameeldiva lõhna mure) lahendamisele. Keskkonna-entusiastide aktiivsus leiab teiste maardulaste toetust ning suudab algatada arutelusid Maardu linna ja lähinaabrite sotsiaalses meedias.

Aktiivselt kasutatakse sotsiaalmeedia (peamiselt Facebook'i) gruppe:

- Maardu City (10600 liiget)
- Maardu linn foto (3700 liiget)
- Muuga rahvas (2900 liiget)
- Маардусцы (2500 liiget)
- Maardu Photolife (720 liiget)

Pilt 8. Maardu linna meened. Autor: J. Baikova

Maardu linn kaasab linnaelanike eelarve kujundamise protsessi läbi ideekonkurssi „Kodulinn Kaunimaks“ korraldamise aastast 2017.

1.9.2 Kultuuritegevus

Kultuuritegevust pakuvad Maardu linnas **Maardu Kultuuri- ja Infokeskus** ning **Maardu Raamatukogu**.

Pilt 9. Maardu Vaba Aja Keskus. Autor: J. Baikova

Maardu Kultuuri- ja Infokeskus on kultuuri- ja infoteenuseid osutav ning vaba aja veetmise võimalusi pakuv Maardu Linnavalitsuse hallatav asutus.

Keskuse peamiseks ülesanneteks on linna kultuuri-, huvi-, klubi- ja selsitegevuse korraldamine, kontsertide ja

meelelahutusürituste

korraldamine, rahvusvaheliste-, riiklike- ning kohalike tähtpäevade tähistamise korraldamine, Maardu linnaelanike informatsioonilise teenindamise korraldamine jmt.

Keskuse haldusalasse kuuluvad **Maardu Rahvamaja ja Maardu Vaba Aja Keskus**.

Maardu Kultuuri- ja Infokeskuses tegutseb üle 20 huviringi ja loomingulise kollektiivi. Aasta jooksul korraldatakse kokku üle 100 üritust, sh traditsioonilised vabaõhuüritused - Rahvapidu „Maslenitsa“, ETNO-laot, Kevadlaot, Jaanipäev ja aastapäeva üritused.

Maardu Linna Raamatukogu põhiülesandeks on Maardu linna elanike raamatukogualane teenindamine, kirjanduse komplekteerimine, säilitamine, laenutamine ja informatsiooni kättesaadavaks tegemine ning kirjandust tutvustavate ürituste korraldamine.

Raamatukogus on keskmiselt üle 70 000 teaviku. Lugejaid on üle 4000 inimese. Viimaste aastate keskmine laenutuste arv aastas on üle 180 000.

Raamatukogu ruumid on värskest remonditud.

Pilt 10. Raamatukogu ruumid. Autor: J. Baikova

Raamatukogu kui kultuuri- ja koolituskeskuse roll on suurenenud ja suureneb jätkuvalt. Jätkatakse digitaalsete andmebaaside tutvustamist, lasteaia- ja algkoolilastele ürituste läbiviimist, korraldatakse kohtumisi tuntud inimestega (s.h raamatute autoritega), temaatilisi näitusi jne.

Maardu Linnavalitsus kuulutas 2021. aasta mais välja linna uue kultuurikeskuse hoone üldise ruumilise lahenduse arhitektuurivõistluse. Konkursi võitjaks osutus arhitektuuri ja disaini stuudio DOKK Architects OÜ eskiis KOOSKÄIM.

Pilt 11. Eskiis "Kooskäm". Autor: DOKK Architects OÜ.

Vajadus on uue kultuurimaja ehitamise järele, et suurendada vaba aja veetmise võimaluste, sh suuremate kultuurisündmuste (teatrietendused, kontserdid) korraldamiseks.

1.9.3 Sporditegevus

Maardu linnas koordineerib sporti kultuuri- ja spordivaldkonna eest vastutav linnavalitsuse liige koostöös linnavalitsuse spordikomisjoniga. Sporditegevust rahastatakse peamiselt linnaeelarvest.

Organiseeritud sporditegevust korraldavad lastele ja noortele Maardu linnas 15 spordiklubi, nendest 9 on registreeritud Maardus, 6 on Tallinnas ning mujal registreeritud spordiklubide filiaalid.

Spordialadest on esindatud aikido, allveejumine, iluvõimlemine, jalgpall, jalgrattasõit, judo, korvpall, kudo, lauatennis, poks, purjetamine, taekwondo, ujumine ja võrkpall. Spordiklubides käivate laste ja noorte arv on viimastel aastatel üle 700.

Täiskasvanutele loodud spordiharrastused:

- Maardu linna meistrivõistlused suusatamises
- Jõulukäimine
- Kalapüügivõistlused
- Kevadjooks ja sügisjooks

Põhilisteks spordiobjektideks Maardu linnas on munitsipaalomandis olevad spordiehitised:

- Maardu linnastaadion
- Kallavere Keskkooli spordisaal, tennise- ja spordiväljak
- Maardu Gümnaasiumi võimla ja staadion (staadion renoveeriti hiljaaegu)
- Maardu Põhikooli spordisaal ja staadion (uus staadion avati 2021. aastal)

Lisaks nendele tegutseb eraomandis Maardu Spordikeskus, kus asub 25 m ujula, basseini lastele, täismõõtmetega pallimänguväljak ja renoveeritud saal poksijatele. Munitsipaalomandis spordikeskust linnal ei ole.

Linna spordiehitisi kasutavad nii spordiklubid, kui ka tervisespordi harrastajad. Rajatud on kergliiklusteede võrgustik Kallaveres ja Muuga elupiirkonnas. Sõltuvalt ilmast rajatakse suusaspordi harrastajatele 5 km suusarada Maardu Metsaparki ning uisutajatele liiväli linnastaadioni kõrvale. Täiendava teenusena osutatakse uisu- ja suusavarustuse laenutamist. Lisaks on tervisesportlaste käsutuses terviserajad ja väiksemad spordiplatsid Muuga elupiirkonnas. Aastal 2021 ehitas linn Muugale kaasaegse korvpalliplatsi.

Pilt 12. Muuga uus korvpalliplats. Autor: J. Baikova

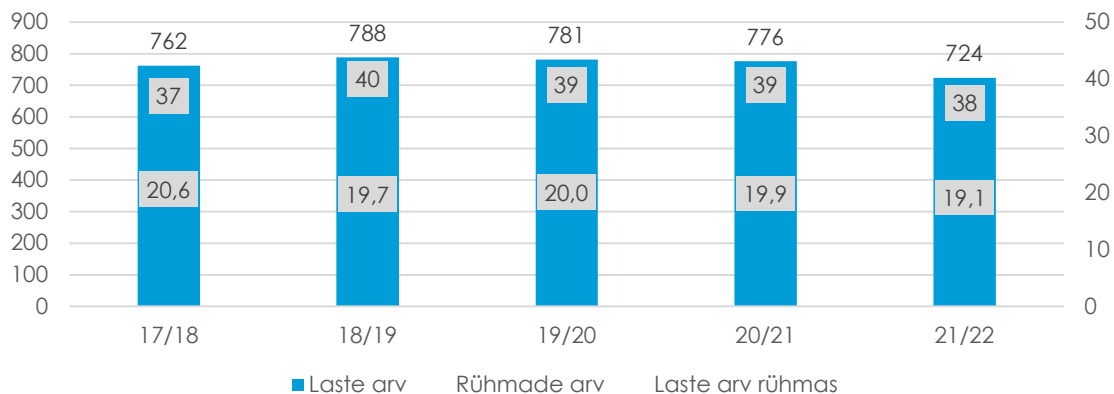
Aktiivselt kasutavad noored Maardu Gümnaasiumi juures asuvat *Street Workout* i (väljõusaali) kompleksi. Samasugune ehitati ka Muuga elupiirkonda. Noortele ekstreemspordi harrastajatele ehitati metsaparki *Skatepark* (rulapark). Viimastel aastatel on aktiivses kasutuses Maardu krossirada, aastal 2021 seadis Maardu Linnavalitsus 40 aastaks hoonestusõigust Üleoru tn 2 asuvale kinnistule motokrossiraja ja sellega seotud ehitiste rajamiseks, mille tulemusena on linna oodata mitmeid motokrossi võistlusi.

2020. aastal renoveeriti Maardu Gümnaasiumi korvpalliväljak ja Kallavere Keskkooli korvpalliväljak. 2021. aastal lõppes Maardu Põhikooli uue staadioni ehitamine ning linnastaadioni jalgpalliväljaku valgustuse uuendamine.

1.10 Haridus

1.10.1 Alusharidus

Maardu linnas pakutakse alusharidust neljas lasteaias, millest kolm (Rõõm, Sipsik ja Rukkilill) asuvad Kallavere piirkonnas ja üks Muugal. Õppeaastal 2021/2022 käis lasteaedades kokku 724 last. Rühmi oli 38 ja keskmine täituvus rühmas 19 last (Joonis 13). Viimase viie aasta jooksul on laste arv olnud küllaltki stabiilne, kuigi viimane aasta näitab mõningat kahanemist.

Joonis 13. Laste ja rühmade arv Maardu linnas (EHIS)

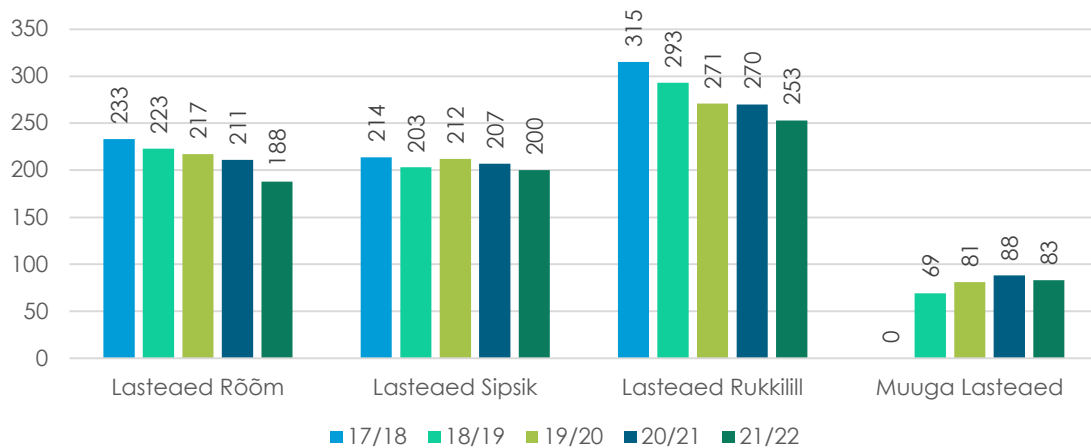

Pilt 13. Lasteaed "Rukkilill". Autor: J. Baikova

Asutuste lõikes on samuti laste arv püsinud enam-vähem stabiilsena (Joonis 14). Mõnevõrra on vähenenud Rukkililles käivate laste arv.

Uute lasteaedade järele lähiaja perspektiivis Maardus vajadus puudub.

Erisuseks on siinjuures Muuga piirkond, kuna seal elab oluliselt rohkem inimesi, kui on linna registreeritud. See on tegelikkuses toonud kaasa nõudluse uute lasteaiakohtade järele piirkonnas. 2018/2019. õppeaastal avatud lasteaia kiire täituvus kinnitab huvi kohtade järele. Sellest tulenevalt rajas linn lasteaiale 2021. aastal laienduse, mis võimaldab 2022. a sügisel Muuga elupiirkonnas pakutavate lasteaiakohtade arvu kahekordistada.

Joonis 14. Laste arvu dünaamika lasteaedade lõikes (EHIS)

Tugiteenused on lasteaedades tagatud, olemas on logopeedid, eripedagoogid ja psühholoogid. Tulevikus võivad lasteaedad vajada täiendavate erirühmade moodustamist.

Peamiseks arenguvajaduseks on lasteaedade füüsilise keskkonna parendamine, s.o hoonete renoveerimine.

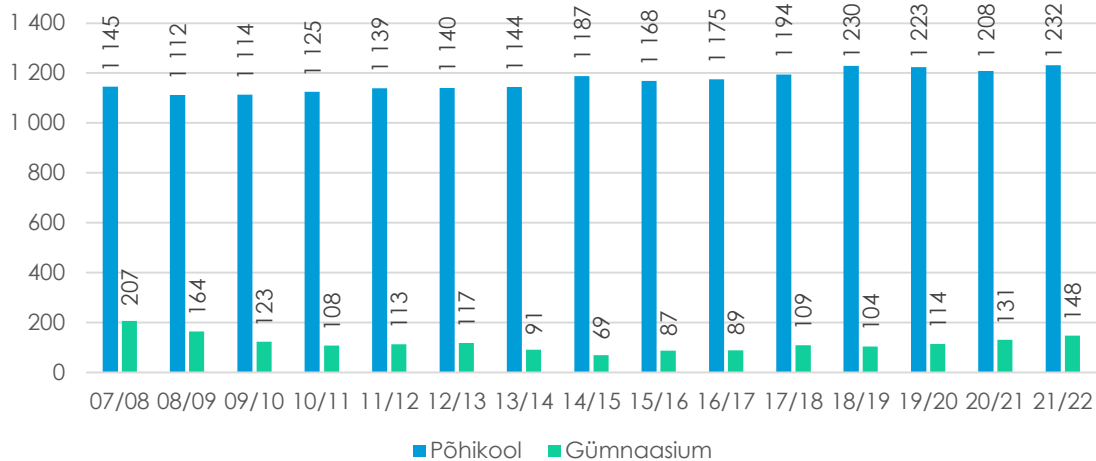
1.10.2 Üldharidus

Üldhariduse omandamist võimaldatakse Maardus kolmes üldhariduskoolis: **Maardu Gümnaasiumis, Maardu Põhikoolis ja Kallavere Keskkoolis**. Erakoolid linnas puuduvad.

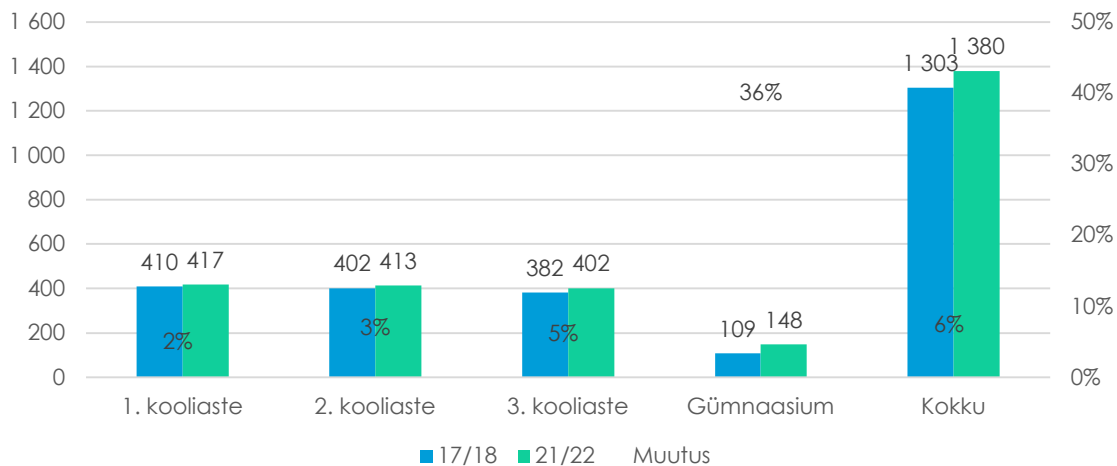
Pilt 14. Kallavere Keskkool. Autor: J. Baikova

Pikaajaline õpilaste arvu dünaamika näitab, et põhikooli osas on laste arv olnud väga stabiilne, gümnaasiumiosas on toimunud mõningased kõikumised ja lähteaastaga võrreldes on gümnaasistide arv oluliselt vähenenud – 207-lt 148-ni (Joonis 15).

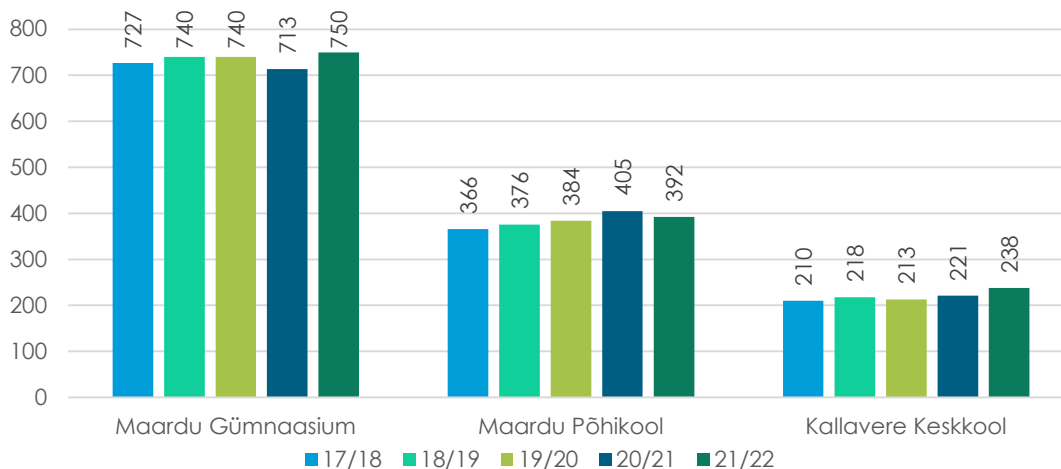
Joonis 15. Õpilaste arvu pikaajaline dünaamika (Haridussilm)

Kooliastmete lõikes on viimasel viiel aastal absoluutnumbrites olnud muutus väike (Joonis 16). Gümnaasistide arv on protsentuaalselt suurenenud kõige enam, jäädes aga siiski allapoole 15 aasta tagusele ajale.

Joonis 16. Õpilaste arvu muutus kooliastmete õppeaastatel 2017/2018 ja 2021/2022 (Haridussilm)

Koolide lõikes on õpilaste arv samuti stabiilne püsinud, ei esine suuri langusi ega tõuse (Joonis 17).

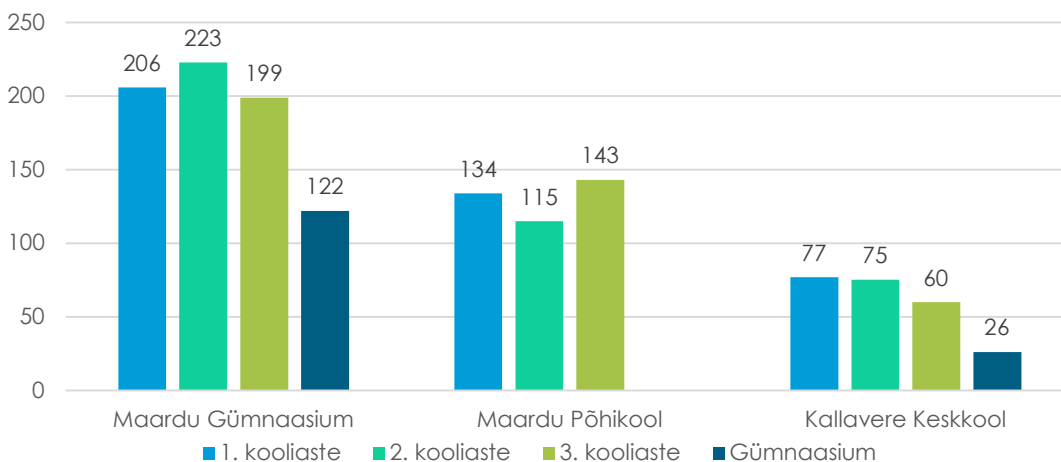

Joonis 17. Õpilaste arvu dünaamika koolide lõikes (Haridussilm)

Vaadates õpilaste arvu kooliastmete lõikes, on näha, et kõikides koolides on esimesed astmed järgmistest väiksemad, ühes suurem (Joonis 18).

See tähendab, et järgmistel aastatel võib ette näha teatavad õpilaste arvu vähenemist kõrgemates astmetes. Eriti torkab silma väga väike gümnaasiumiosa Kallavere Keskkoolis. Haridus- ja Teadusministeeriumi hinnangul peaks gümnaasiumiosa suurus olema minimaalselt 252 õpilast, s.o 3–4 paralleeliga, et võimaldada piisavat hulka valikkursuseid. Sellele tingimusele ei vasta kumbki Maardu linna kool. Samuti on küsitav suhteliselt väikeses omavalitsuses, mis asub Tallinna vahetus läheduses, kahe gümnaasiumiosaga kooli pidamine. **Seega tuleb hariduse mitmekesisuse ja valikuvõimaluste tagamiseks kaaluda reformi haridusvõrgus, mis eeldab diskussiooni kogukonnas.**

Olemasolevatele andmetele tuginedes ei ole uute kohtade rajamine vajalik, kuna õpilaste arv on olnud aastaid stabiilne. Pigem tuleks arutleda koolivõrgu korrastamise võimalusi.

Joonis 18. Õpilaste arv kooliastmeti õppeaastal 2021/2022 (Haridussilm)

Tugiteenused on Maardu linna koolides üldiselt tagatud. Maardu Põhikoolis töötavad psühholoog, eripedagoog, logopeed ja sotsiaalpedagoog. Selles koolis on ka toimetulekuõppel olevad õpilased. Maardu Gümnaasiumis töötavad logopeed, psühholoog, eripedagoog, sotsiaaltöötaja ja poole kohaga sotsiaalpedagoog.

Pilt 15. Maardu Põhikool. Autor: J. Baikova

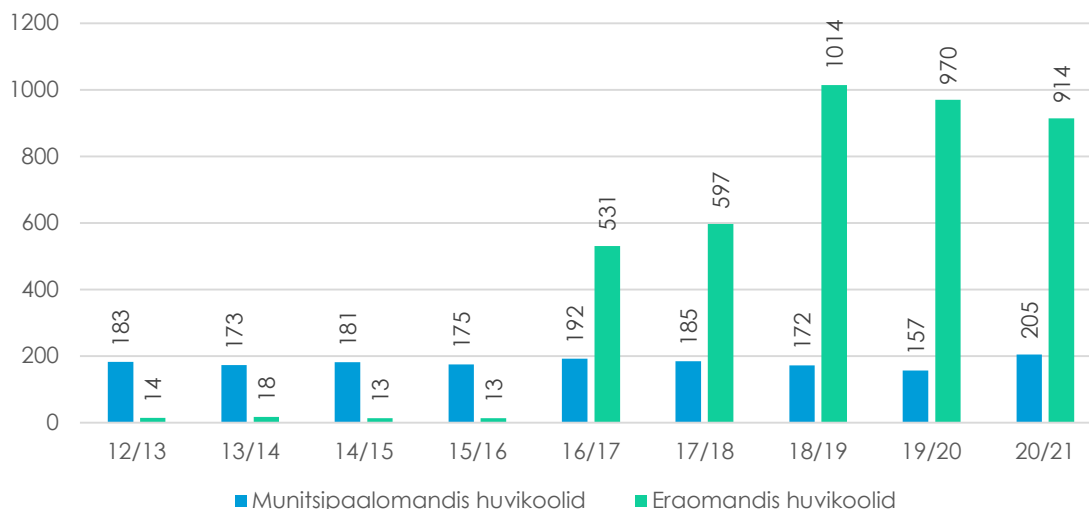
Kallavere Keskkoolis töötavad eripedagoog ja sotsiaalpedagoog. Psühholoog ja logopeed on lepingulised ja külastavad kooli vähemalt kord kuus. Maardu Põhikoolis ja Maardu Gümnaasiumis on eriklassid, kus õpivad HEV-õpilased nii tõhustatud kui ka eritoe vajadustega.

Maardu linna koolid tegutsevad kokku viies õppehoones: Maardu Gümnaasiumil asuvad algklassid eraldi. Samuti tegutseb kahes majas Kallavere Keskkool. **Õppeasutuste kasutuses on ligi 26 tuhat m² pinda, sh spordipind.** Keskmiselt teeb see õpilase kohta ligikaudu 16 m², kui spordipinda mitte arvestada. Suurim on see Kallavere Keskkoolis (20 m²), väikseim Maardu Põhikoolis (12 m²). Soovituslik pind õpilase kohta on 11 m², v.a sporditaristu.

Nagu ka lasteaedade hooned, vajavad koolimajad terviklikku rekonstrueerimist. Eriklassid (ning eriti toimetulekuõppel olevad klassid) vajavad kaasaajastamist.

1.10.3 Huviharidus- ja tegevus ning noorsootöö

Maardu linnas tegutseb üks munitsipaalhuvikool (Maardu Kunstide Kool) ja kuus erahuvikooli. Nii õppekavade, pedagoogide kui õppurite arv on järjepidevalt kasvanud. Õppeaastal 2020/2021 õppis Maardu Kunstide Koolis 205 last ja erahuvikoolides 914 (Joonis 19). Oluline on siinkohal välja tuua, et huvikoolides õppivad lapsed ja noored ei pruugi kõik olla Maardu linna elanikud, kuna Eesti Hariduse Infosüsteemis arvestatakse õppureid huvikooli registriaadressi järgi.

Joonis 19. Õpilaste arv huvikoolides (Haridussilm)

Koolides tegutsevad reeglina kooli poolt tasuta pakutavad **huviringid**. Kallavere Keskkoolis on esindatud noorkotkad ja kodutütred, keeleringid, robootika, kunsti, koorilaul ja pilliõpe. Maardu Põhikoolis on olemas teatriring, kunst, sportmängud, vokaalstuudio ja slaavi kommete tutvustamine. Maardu Gümnaasiumis on esindatud kiirlugemine, arvutiõpe, teater, ettevõtlus, kulinaaria, poks, spordimängud, robootika, informaatika, matemaatika, tants ja jalgrattaring.

Lisaks pakuvad Maardu linna territooriumil huviharidust ja -tegevust:

1. MTÜ Maardu Noortekeskus
2. Maardu Kultuuri- ja Infokeskuse juures tegutsevad noorte huviringid ja rahvusvähemuste kultuuriseltsid
3. 15 spordiklubi
4. Suvisel koolivaheajal - linnalaagrid ja õpilasmalev
5. Erivajadustega lastele ja noortele pakub tegevusi Maardu Päevakeskuse tegevustuba.

Paljud lapsed ja noored tegelevad oma harrastusega Tallinnas toimuvates ringides, klubides ja trennides.

Noorsootööd koordineerib Maardu linnas noorsootöö peaspetsialist.

Samuti tegutseb Maardus noortevolikogu aastast 2016 ja noorteühing „Compass“ aastast 2019. Nende eesmärk on arendada võtmepädevusi, aktiveerida kohalike noorte potentsiaali ning tõsta noorte osalust ja toetada noorte algatust.

Selleks, et iga laps saaks osaleda huvitegevuses, moodustatakse igal aasta huvihariduse fond, millest on lapsevanematel võimalik taotleda toetust huvikooli õppemaksu tasumiseks või vajaliku varustuse soetamiseks.

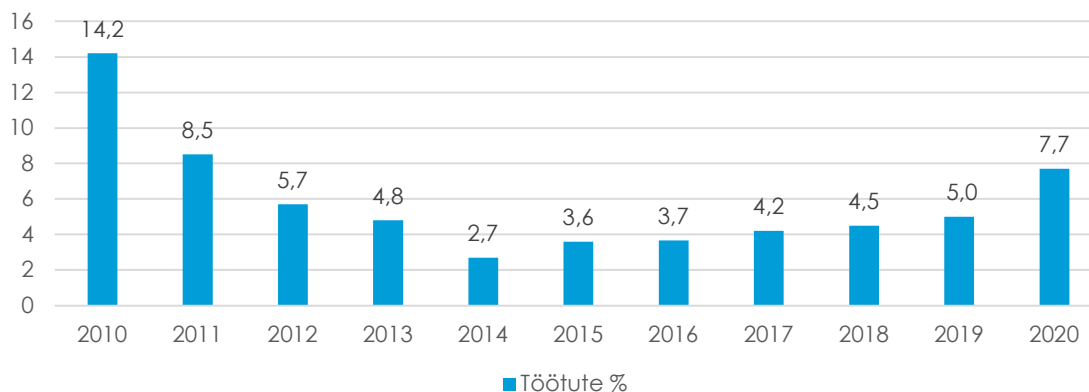
1.11 Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalvaldkonna ülesandeks on toetada elanikkonna toimetulekut ja tagada kvaliteetne sotsiaalhoolekanne, turvaline ning tervisele ohutu elu- ja töökeskkond.

Maardu linnas oli 2022. a jaanuari seisuga 9495 tööelist (vanusegrupp 19–64) inimest. Aasta-aastalt on nende arv vähenenud (**vt lisa 1**). Elanikkonnast moodustavad tööelised inimesed 62%. Vanemaeliste elanike arv ja osakaal kasvavad aasta-aastalt.

Keskmine brutokuupalk riigis oli Statistikaameti andmetel 2021. aastal 1548 eurot. Harjumaal oli see 1777 ja Maardu linnas 1202, mis jääb alla nii maakonna kui ka riigi keskmisele. Brutokuupalga tõus on olnud aeglasem muude Tallinna linnapiirkonna omavalitsuste elanike omast. **See viitab vajadusele pöörata keskmisest rohkem tähelepanu elanike sotsiaalsele kaitsele.**

Eesti Töötukassa andmetel oli töötuse määr Eestis 8,3%, Harjumaal 7,9% ja Maardu linnas 7,7%. Registreeritud töötute arv on alates 2015. aastast tasapisi kasvanud (Joonis 20). Suurema tõusu on kaasa toonud möödunud aastal alanud koroonaviiruse epideemia. Absoluutnumbrites oli töötuid 2020. a aasta lõpus ligi 900.

Joonis 20. Aasta keskmine registreeritud töötute osakaal tööelise elanikkonnast (Eesti Töötukassa)

Demograafiline tööturusurveindeks oli Maardu linnas 2021. aastal 0,55 (maakonna keskmine 1,02) See tähendab, et tööturult lahkub järgmisel kümnendil märksa enam inimesi, kui sinna siseneb.

Ülalpeetavate määr oli Maardu linnas 2021. aastal 54,6 (maakonna keskmine 58,2). Viimase kuue aasta vältel on see järjepanu kasvanud. Mida väiksem on number, seda väiksem on koormus töötavatel inimestel. Seega on Maardus surve pidevalt kasvanud. See tähendab, et muutub linnaeelarve tulude ja kulude struktuur: väheneb üksikisiku tulumaksu ja suureneb sotsiaalhoolekande kulude osa.

Maardu linnas on tagatud järgmised **sotsiaalteenused**, mida korraldab linnavalitsuse sotsiaalabi osakond:

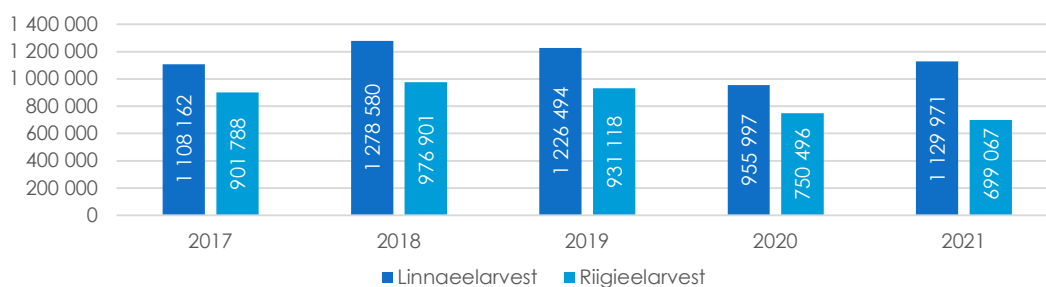
1. Isikliku abistaja teenus
2. Varjupaigateenus
3. Turvakoduteenus
4. Sotsiaaltransporditeenus
5. Eluruumi tagamine
6. Võlanõustamisteenus
7. Koduteenus
8. Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
9. Tugiisikuteenus
10. Täisealise isiku hooldus
11. Toitlustamisteenus
12. Vältimatu sotsiaalabi teenus
13. Erihoolekande teenus

Maardu Sotsiaalmaja on sotsiaalabi osakonna peamiseks partneriks sotsiaalteenuste tagamisel. Kallasmaa 9 põlengu tõttu oli 31.12.2021 seisuga kasutuses ainult Kallasmaa 12 sotsiaalmaja, kus on 51 tuba. Lisaks on Maardu linnas 11 sotsiaalkorterit, millest seitsmes korteris elavad lastega pered ja kolmes pensionärid. **Seoses ühe sotsiaalmaja põlenguga vajab Kallasmaa 12 sotsiaalmaja kiiresti täielikku rekonstrueerimist.**

Linnas on olemas ka erivajadustega inimeste päevakeskus, mida on plaanis renoveerida eesmärgiga pakkuda kogukonnas elamise teenust päevakeskuse külastajatele. Koostööd tehakse Convictus'ega, mis tegeleb sõltuvusprobleemiga kokku puutunud inimeste abistamisega. Lisaks ka Tallinna Toidupangaga, mille filiaal asub Maardus. 2021. a lõpus osutati abi 168-le perele.

Sotsiaalabi osakonna kaudu makstakse **erinevaid sotsiaaltoetusi** – nii riigieelarvest eraldatud kui ka linnaeelarve vahenditest, mis omakorda jagunevad sissetulekust sõltuvateks ja sissetulekust mittesõltuvateks. Suurima osa toetustest moodustab toimetulekutoetus, mida 2021. a maksti välja enam kui 278 tuhat eurot (Tabel 2). Toimetulekutoetust sai 206 peret 1148 korral.

Viimase viie aasta jooksul on välja makstud toetuste arv mõnevõrra varieerunud (Joonis 21). Tipp hetkeks oli aasta 2018, sealt alates on välja makstud toetussummad aastani 2020 vähenenud, näidates 2021. a uuesti tõusu.

Joonis 21. Riigi- ja linnaeelarvest makstud sotsiaaltoetused 2017–2021 (Maardu Linnavalitsus)

Tabel 2. Sotsiaaltoetused Maardu linnas 2021 (Maardu Linnavalitsus)

Allikas	Sissetulekust sõltuvad	Summa
Riigi- eelarve	Toimetulekutoetus	278 784
	Täiendavad sotsiaaltoetused	11 645
Linnaeelarve	Ravimitoetus	19 775
	Muud ühekordsed toetused	6 046
	Ühekordne toetus lastega perele	81 248
	Muud toetused avalduse alusel	11 815
	Laagrituusiku toetus	11 372
	Toitlustamine lasteaedades	53 352
	Toetus toimetulekuks	20 345
	Sissetulekust sõltuvad kokku	494 382
	Sissetulekust mittesõltuvad	
Riigieelarve	Lapsehoiuteenused puudega lastele	54 342
	Toitlustamine koolides	205 624
	Huvihariduse toetus	32 160
	Matusetoetus	56 000
	Asendushoolduse- ja hooldusperede toetus	60 512
Linnaeelarve	Sünnitoetus	60 440
	Esmakordselt kooli mineva lapse toetus	21 450
	II ja II klassi mineva lapse toetus	11 900
	Täiskasvanu tugiisiku toetus	16 898
	Ühistranspordi soodustus	54 816
	Vee- ja kanalisatsiooni abonenttasu kompenseerimine	4 884
	Juubelitoetus	156 100
	Tšernobõli töödes osalenute toetus	14 700
	Veteranitoetus	2 600
	Toetus raske puudega isikutele	80 010
	Toetus sügava puudega isikutele	23 954
	Laste hooldajatoetus	40 202
	Täiskasvanute hooldajatoetus	115 804
	Sauna ja ujulateenuse doteerimine	52 412
	Koolilõuna toetus	96 305
	Hooldekodutoetused	115 951
	Lapsehoiuteenus	1 960
	Eriolukorra toetus	35 660
	Muud toetused	19 972
		Sissetulekust mittesõltuvad kokku
	Toetused kokku	1 829 038
	sh riigieelarvest	699 067
	sh linnaeelarvest	1 129 971

Oluliseks valdkonnaks on **laste ja perede kaitse**, mis hõlmab laste ja perede toetamist ja nõustamist, informeerimist, erivajadustega laste ja perede kohta andmekogude pidamist, laste õiguste ja huvide esindamist kohtus, asendushoolduse korraldamist ja järelevalvet, lastele ja peredele teenuste korraldamist koostööd ametiasutustega, organisatsioonidega, laste

hoolekande ennetavate tegevuste korraldamist ja planeerimist ning statistikat ja aruandlust.

Maardu linna eelarvest makstakse vähekindlustatud peredele toetusi lasteaiatoidu kompenseerimiseks, huvihariduse toetuseks, laagris osalemise toetuseks ning muid ühekordseid ja sihtgrupist lähtuvaid toetusi perede toimetuleku parandamiseks. Sissetulekust mittesõltuva toetusena makstakse sünnitoetust, koolialguse toetust 1-3 klassi laste vanematele.

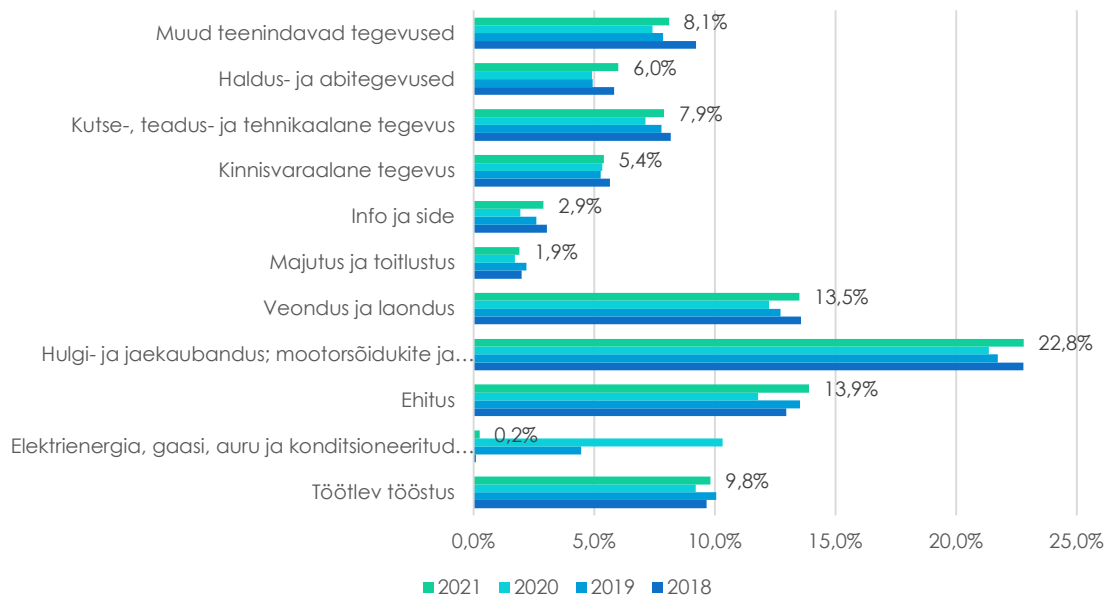
Peamised lahendamist vajavad väljakutsed on:

- Pikaajaliste töötute, vanemaealiste ja erivajaduste ning osalise töövõimega inimeste suur arv
- Mõningate kohapealsete teenuste puudumine (rehabilitatsioon, pereteenused, võlanõustamine)
- Ebapiisav süsteemne ennetustöö
- Noorte elanike lahkumine - vähene proaktiivne lähenemine
- Haridusest ja tööhõivest väljakukkunud noorte toetussüsteemi puudumine
- Tööjõulise elanikkonna vähenemine

1.12 Ettevõtlus

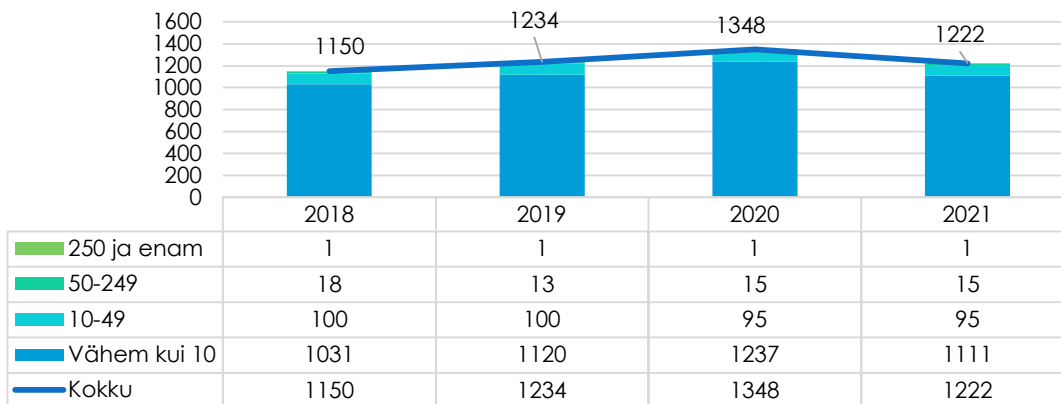
Maardu linnale on ajalooliselt iseloomulikud transiit ja tööstus. Linna arengule panigi aluse fosforiiditööstus. Suurim osa Maardu linna territooriumile registreeritud ettevõtetest tegutseb hulgi- ja jaekaubanduse valdkonnas, mis on kogu Eestis enimlevinud (Joonis 22). Järgnevad ehitus ning veondus ja laondus.

Ajutiselt suurenes oluliselt elektrienergia, gaasi ja auruga varustajate osakaal. Ilmselt oli tegemist üksikute ettevõtetega. Ka töötleva tööstuse osa on jätkuvalt märkimisväärne, kuigi mõnevõrra kahanenud. Kokku on Maardu linna territooriumile registreeritud 1222 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet.

Joonis 22. Ettevõtete arv peamiste tegevusvaldkondade lõikes (Eesti Statistikaamet)

Valdav osa ettevõtetest on alla 10 töötajaga, s.o mikroettevõtted (Joonis 23). Väikeste ja keskmiste ettevõtete arv on püsinud suhteliselt stabiilsena. Mikroettevõtete arv on järk-järgult kasvanud, kuid viimase aasta jooksul on toimunud langus. On tõenäoline, et tegemist oli registri korrastamisega – likvideeriti need ettevõtted, mis niikuinii ei tegutsenud.

Joonis 23. Ettevõtete arv töötajate arvu järgi (Eesti Statistikaamet)

Suurima hõivatute arvuga Maardu linnas on töötlev tööstus (Tabel 3). Veonduse ja laondusega (III koht) koos moodustavad need valdkonnad 45% kõikidest hõivatutest. Maardu linna 10 suurimat tööandjat on AS Technomar & Adrem, AS HHLA TK Estonia, AS Liwathon E.OS., AS Framm, OÜ Anvol, OÜ Exmet, OÜ Lotus Timber, JTK Power Finmec Estonia, AS Eskaro ja A-Ülevaatus OÜ. Kokku töötab nendes firmades 1811 inimest ehk veidi enam kui veerand kõikidest töötajatest. Kõik ettevõtted on kas töötleva tööstuse või veonduse ja laonduse valdkonnas tegutsevad. **Seega on linna ettevõtlusprofiilil olemas selge fookus.**

Tabel 3. Hõivatute ülevaade valdkonniti 2021. a IV kvartalis (Eesti Maksu- ja Tolliamet)

Sektor	Hõivatuid kokku	%
Töötlev tööstus	1721	27%
Veondus ja laondus	1043	16%
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	210	3%
Hulgi- ja jaekaubandus	1169	18%
Avalik sektor	626	10%
Ehitus	487	8%
Haldus- ja abitegevused	211	3%
Kinnisvaraalane tegevus	188	3%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	299	5%
Muud teenindavad tegevused	87	1%
Ülejäänud valdkonnad kokku	283	4%
Kokku	6324	

MAARDU LINNA STRATEEGIA 2030

VISION 2030

Maardu linn on tänapäevane inimsõbraliku elukeskkonnaga integratsiooni ning rahvusvahelise transiidi ja tööstuse edulugu

Maardu on tugeva kogukonnatundega multikultuurne linn

Maardu linnas on hea elada

Maardu linnas on olemas heaks eluks vajalikud avalikud teenused

Maardu on tänapäevane transiidi- ja tööstuslinn

Maardu linn on süsteemselt juhitud omavalitsus

PUHAS ÕHK

PUHAS ÕHK

PUHAS ÕHK

Kroodi oja

RAIL BALTIC

2 Maardu linna strateegia

Maardu linna strateegia hõlmab visiooni, valdkondlikke eesmärke ja strateegia elluviimise kirjeldust – seire korraldust ning tegevuskava, sh investeeringud.

Visioon kirjeldab Maardu linna soovitud tulevikupilti üldises plaanis, eesmärgid, mida on kokku viis, lisavad valdkondlikud täpsustused. Tegevuskavva on kantud eesmärkide täitmiseks vajalikud arendustegevused ja investeeringud.

2.1 Visioon 2030

Maardu linn on tänapäevane inimsõbraliku elukeskkonnaga integratsiooni ning rahvusvahelise transiidi ja tööstuse edulugu.

Maardu linna ajalooline roll transiidi ja tööstuse keskusena on jätkuvalt oluline. Erinevalt möödaniikust on transpordi ja tootmise ebasoovitavad mõjud viidud miinimumini.

Samaaegselt on inimestel Maardu linna kõikides piirkondades hea elada. Linn on ehe näide hästitoimivast tänapäevasest integratsioonist selle kõige laiemas tähenduses – linna territooriumile mahuvad üksteist täiendades nüüdisaegsed tööstus-, elamu- ja rohealad ning kümnete erinevate rahvuste esindajad. Linna elupiirkonnad Muuga, Kallavere ja Järveäärse on säilitanud omapära, kuid on aegruumiliselt üksteisele lähedal.

Maardu linnas on olemas kõik eluks vajalikud avalikud ja erateenused.

2.2 Valdkondlikud eesmärgid

Eesmärgid jagunevad nelja valdkonna vahel, juhtimine on valdkondadeülene (Tabel 4).

Tabel 4. Eesmärkide valdkonnad Maardu linnas

VALDKOND NR 1: ELUKESKKOND <ul style="list-style-type: none">• Avalik ruum• Taristu• Looduskeskkond• Elamud• Turvalisus• Transport	VALDKOND NR 2: AVALIKUD TEENUSED <ul style="list-style-type: none">• Haridus• Sotsiaalne kaitse• Vaba aeg ja kultuur
VALDKOND NR 3: KOGUKONNAD <ul style="list-style-type: none">• Kodanikuliikumine VALDKONDADEÜLENE: LINNA JUHTIMINE <ul style="list-style-type: none">• Protsessid, sh e-teenused• Struktuur ja töötajaskond	VALDKOND NR 4: ETTEVÕTLUS <ul style="list-style-type: none">• Ettevõtlus, tööstus ja transiit• Erateenused

2.2.1 Elukeskkond

Maardu linnas on hea elada.

Maardus on välja kujunenud tasakaalustatud ruumistruktuur, kus ajalooliste tööstusalade ja transiidikoridoride kõrvale sobivad hästi elamualad. Linn koosneb erilimelistest piirkondadest, mis on üksteisega logistiliselt hästi seotud ja võimaldavad inimestel mugavalt liigelda.

Välja on arendatud mitmed rohealad, mis moodustavad omavahel seotud võrgustiku. Kroodi oja äärne piirkond on muutunud linna läbivaks roheliseks koridoriks.

Linna taristu vastab tänapäevastele nõuetele ja on enamjaolt korras – teed on tolmuvabad, kergliiklusteede võrgustik on terviklik, tänavavalgustus moderne. Lahenduse on leidnud peamised ühendusprobleemid.

Linna elukeskkond on turvaline. Seda iseloomustab lihtne orienteerumine, valgustatud ja laiad jalgteedega tänavad ning pimedate lõikude puudumine. Liikluskeskkonnas ei saa vigastada ükski liikleja.

Linna üldilme on meeldiv. Tööstushoonete rajamisel on tähelepanu pööratud haljastusele ja üldisele heakorrale. Linna elamufond on üldjoontes korras. Igas elamupiirkonnas on välja kujunenud keskusalad.

Linna territoorium on loogiliste piiridega.

2.2.2 Avalikud teenused

Maardu linnas on olemas heaks eluks vajalikud avalikud teenused.

Maardu linnas on loodud optimaalne koolivõrk. Tänu läbimõeldud otsustele, kvaliteetsele haridusele ja korras hoonetele eelistavad maardulased ennekõike siinseid haridusasutusi.

Iga maardulane leiab omale meelepärase vaba aja sisustamise viisi – huviringe ja sportimisvõimalusi on piisavalt. Noortele on loodud kõik võimalused igakülgseks arenguks, nad on aktiivselt kaasatud noorsootöösse.

Kaitset vajavatele ühiskonnagruppidele on tagatud vajaduspõhised teenused ja toetused, samuti esmatasandi tervishoiuteenused.

2.2.3 Kogukonnad

Maardu linn on tugevate kogukondadega multikultuurne linn.

Maardu linn on paljude rahvuste kodulinn. Oma kultuuripärandiga rikastavad nad linna igapäevaelu, toimides üheskoos ja üksteist toetades.

Elanikes on välja arenenud tugev piirkondlik identiteeditunnetus.

Maardu linna elanikud on huvitatud linna tegemistest ja arengust, olles valmis ka omalt poolt sellesse panustama.

Linna ja kogukondade vahel on regulaarne toimiv dialoog.

2.2.4 Ettevõtlus

Maardu linn on tänapäevane transiidi- ja tööstuslinn.

Maardu linna iseloomustab tänapäevane tööstus- ja ettevõtluskeskkond. Ressursi- ja tööjõumahukalt tootmiselt on suund võetud kõrgema lisandväärtuse ja rohetehnoloogiate poole. Enamik Maardus töötavatest inimestest valib linna ka oma elukohaks.

Linna ettevõtluse ökosüsteem on mitmekesine. Lisaks suurtele tootmisettevõtetele tegutsevad mitmed väiksemad. Tänu kaugtöökohtadele on vähenenud pendeldamine pealinna vahel.

Omavalitsus soodustab omalt poolt kõigiti ettevõtluse arengut, pidades seejuures silmas linna kui terviku vajadusi ja arengut.

Olulisemad erateenused on Maardu linnas tagatud.

2.2.5 Linna juhtimine

Maardu linn on süsteemselt juhitud omavalitsus.

Maardu linna elanikele on tagatud omavalitsuse ülesannete kvaliteetne, õigeaegne ja tõhus täitmine. Muuhulgas kasutatakse selleks tänapäevaseid e-

teenuseid, mis võimaldavad teha andmepõhiseid otsuseid ja automatiseerida ametnike rutiinseid ülesandeid.

Maardu Linnavalitsuses töötavad oma ala asjatundjad, kes teevad tööd vajaliku pühendumusega.

Elanikke kaasatakse oluliste seisukohtade kujundamisse.

2.3 Strateegia elluviimine

2.3.1 Seire ja ajakohastamine

Arengukava seire on oluline, et saada aru, kas ellu viidud tegevused ja tehtud investeeringud on eesmärkide ning seeläbi visiooni saavutamisele kaasa aidanud või mitte. Seireinfo põhjal on võimalik teha otsuseid arengukava korrigeerimiseks.

Maardu linna arengukava tulemuslikkust hinnatakse kahe näitaja abil:

1. Rahvaarv – **sihttase: stabiilne 15 tuhande elanikuga linn**
2. Elanikkonna rahulolu teenustega

Elanikkonna rahulolu teadasaamiseks viiakse läbi asumipõhised (Kallavere, Muuga, Järveäärse) küsitlused teenuste lõikes iga kolme aasta tagant. Hinnangut küsitakse vähemalt järgmiste valdkondade kohta:

- Planeerimine (rahulolu ruumilise arenguga), sh:
 - Rohealad
 - Elamuarendus
 - Tööstuse areng
- Taristu ja transport (rahulolu teede olukorra ja ühistranspordiga)
- Keskkond (rahulolu jäätmemajanduse ja keskkonnaga üldiselt)
- Haridus (rahulolu kättesaadavuse ja kvaliteediga), sh
 - Alusharidus
 - Põhiharidus
 - Gümnaasiumiharidus
 - Huviharidus
- Vaba aeg (rahulolu kättesaadavuse ja kvaliteediga), sh:
 - Kultuur
 - Sport
- Sotsiaalvaldkond (rahulolu kättesaadavuse ja kvaliteediga)
- Kodanikuliikumine (rahulolu kogukondade tegevusega)
- Ettevõtlus (rahulolu erateenuste kättesaadavusega)
- Juhtimine (rahulolu linna juhtimise ja elanike kaasamisega)

Sihttase: 75% küsitlusele vastanutest on vastava teenusega rahul.

Lisaks kasutatakse arengukava tulemuslikkuse hindamisel Rahandusministeeriumi poolt välja töötatud omavalitsuse teenustasemete mõõdikute võrdlust (kätte saadav <http://minuomavalitsus.fin.ee>).

Sihttase: minimaalselt Eesti keskmine tase kõikides valdkondades

Arengukava ülevaatamine toimub kord aastas. Iga-aastaselt vaadatakse üle ellu viidud tegevused ja investeeringud. Samuti seiratakse pidevalt elanikkonna arvu ja teenustasemeid. Põhjalikum ülevaatus toimub iga kolme aasta tagant vastavalt rahuloluküsitlese läbiviimisele. Tulemustele tuginedes täpsustatakse vastavalt vajadusele visiooni, eesmärgi, tegevusi ja investeeringuid. Ühtlasi uuendatakse olukorra ülevaates toodud statistilisi näitajaid.

Arengukava vaadatakse üle ja kinnitatakse Maardu Linnavolikogu poolt.

2.3.2 Tegevuskava

<i>Jrk nr</i>	<i>Eesmärk / Tegevused ja investeeringud</i>	<i>'22</i>	<i>'23</i>	<i>'24</i>	<i>'25</i>	<i>'26+</i>	<i>Selgitused</i>
ELUKESKKOND							
V1.1	Rohealade väljaarendamine, sh						
V1.1.1	Loodepargi väljaarendamine	X	X	X	X		
V1.1.2	Olemasolevate rohealade arendamine ja laiendamine Muugal	X	X	X	X		Altmetsa tee äärde; vaba aja veetmise atraktsioonid; laiendamine Riigimaa 15/Paevälja tn 2 suunal
V1.1.3	Matkaraja rajamine Maardu järve piirkonnas					X	
V1.1.4	Kroodi oja äärsel ala kujundamine roheliseks koridoriks					X	
V1.1.5	Metsapargi edasine arendamine	X	X	X	X		Rajad, välimööbel, vaba aja veetmise atraktsioonid jms
V1.1.6	Maardu järve äärsel puhketsooni rajamine			X			
V1.1.7	Spordi- ja mänguväljakute rajamine linnaruumi	X	X	X	X		
V1.1.8	Kellamäe pargi edasine arendamine	X	X	X	X		Laulukaar
V1.1.9	Viljapuu pst promenaadi väljaarendamine Muugal					X	
V1.2	Kroodi viadukti rajamine					X	Kombinaadi ja Keemikute tn ühendus; riigi vastutus
V1.3	Põhjaranna tee neljarealiseks rekonstrueerimine					X	Riigi vastutus; vastavalt liiklusintensiivsuse kasvule
V1.4	Muuga ja Kallaveres ühendamine					X	Altmetsa tee pikendus Põhjaranna teeni ja sealt edasi Piiri teeni; riigi vastutus; seotud Rail Balticaga
V1.5	Õhuliinide maakaablist viimine					X	Kallaveres 2 km ulatuses; Eleringi vastutus
V1.6	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine vastavalt valdkondlikule arengukavale, sh sademeveesüsteemid	X	X	X	X	X	
V1.7	Kergliiklusteede väljaehitamine Muugal	X	X	X	X		Seal, kus võimalik ja otstarbekas

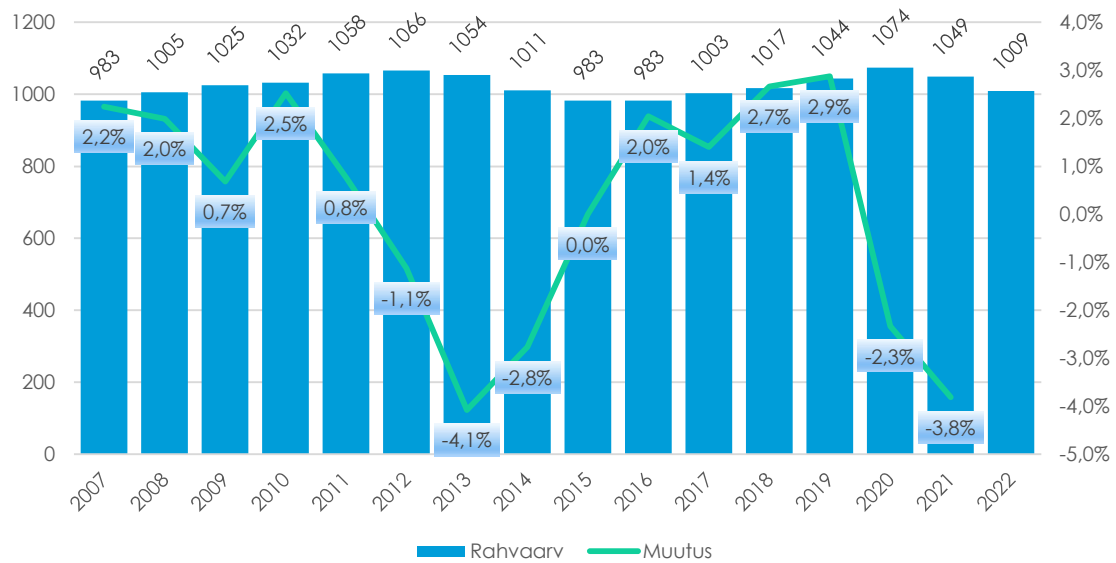
V1.8	Kõikide teede kõvakatte alla viimine	X	X	X	X	
V1.9	(Kerg)rööbastranspordi arendamiseks vajalike uuringute läbiviimine					X Tallinnaga ühendamiseks (koostöö teiste KOV-ide ja riigiga)
V1.10	Täiendavate valvakaamerate paigaldamine avalikesse kohtadesse (pargid jms)	X	X	X		
V1.11	Linna uue liikluskorralduse projekti koostamine	X				
V1.12	Tänavavalgustuse terviklik väljaarendamine ja rekonstrueerimine kogu linna territooriumil, sh					
V1.12.1	Muuga aedlinna piirkond		X	X	X	X
V1.12.2	Järveäärse piirkond		X	X		
V1.12.3	Tööstuspiirkonnad	X	X			X Sh Vana-Narva mnt piirkond, fosforiiditööstuse piirkond jt; erasektori toel
V1.13	Info- ja teabesüsteemi paigaldamine bussipeatustesse		X	X	X	Harjumaa Omavalitsuste Liit ja Põhja-Eesti Ühistranspordi keskus
V1.14	Ühistranspordi siseliinide võrgu arendamine	X	X	X	X	Linnaosade paremaks ühendamiseks
V1.15	Linna keskusalala väljaarendamine					X Tulevase kultuurikeskuse ala
V1.16	Lennula spordi ja vaba aja veetmise ala väljaarendamine	X	X	X	X	Spordiplatsid, kultuuriürituste korraldamine jms; osaliselt töös
V1.17	Kallavere ja Maardu järve vahelise promenaadi väljaehitamine (sh vaatetorn Keemikute tänava äärde)					X
V1.18	Kalmistu arendamine, sh kolumbaariumi ehitus					X Koostöös erasektoriga
AVALIKUD TEENUSED						
V2.1	Noortekeskuse kolimine uutesse ruumidesse		X	X		Ruumide laienemisega kaasneb ka pakutatavate noorsootööteenuste hulk
V2.2	Uue kultuurikeskuse rajamine					X Vana rahvamaja lammutatakse. Uude rajatakse m.h 400-kohaline teatrisaal;
V2.3	Raamatukogu laiendamine					X
V2.4	Uue sotsiaalimaja ehitamine	X	X			Kallasmaa 9
V2.5	Teise sotsiaalimaja täielik rekonstrueerimine	X				X Kallasmaa 12
V2.6	Lasteaedade ja koolide remont/rekonstrueerimine, sh	X	X	X	X	X
V2.6.1	Sipsiku Lasteaed	X	X			Osaline renoveerimine, sh sõimerühmad
V2.6.2	Lasteaed Rõõm	X	X	X		Osaline renoveerimine, sh hoovivalgustus
V2.6.3	Lasteaed Rukkilill	X	X			Osaline renoveerimine, sh siseruumid
V2.6.4	Kallavere Keskkool		X	X		Nn väikese maja lammutamine ja uue hoone ehitamine (riigi toel)
V2.6.5	Maardu Gümnaasium	X	X		X	X Põhimaja renoveerimine ja Kellamäe maja osaline renoveerimine
V2.6.6	Maardu Põhikool		X	X	X	X Osaline renoveerimine, sh ventilatsioon
V2.7	Sportimistingimuste parandamine - staadionite ja spordirajatiste rekonstrueerimine, sh					
V2.7.1	Maardu linnastaadion			X	X	Kunstjääga uisuväljaku rajamine

V2.7.2	Kallavere Keskkooli tennise- ja spordiväljak				X	X	Tennise- ja spordiväljaku renoveerimine
V2.7.3	Maardu Gümnaasiumi staadion	X	X			X	Võrkpalliväljaku rajamine
V2.7.4	Uue spordikeskuse rajamine					X	Maardu Põhikooli kõrvale, praeguse spordisaali asemele (erasektoriga koostöös)
V2.7.5	Jalgpallihalli rajamine					X	Koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga
V2.7.6	Spordiväljakute rajamine Muugale		X	X	X	X	
V2.8	Ühiskondliku hoone rajamine Muugale					X	
V2.9	Munitsipaalmaja rajamine				X	X	Koostöös erasektoriga
KOGUKONNAD							
V3.1	Loodus- ja pärandkultuuri objektide tähistamine	X	X				
V3.2	Korteriühistute ja linnaelanike teadlikkuse tõstmine elamute rekonstrueerimisel ja korrashoiul	X	X	X	X	X	
V3.3	Eluasemefondi rekonstrueerimise toetamine	X	X	X	X	X	Korteriühistute rahaline toetamine
V3.4	Regulaarsete arendusümarlaudade korraldamine kogukondade esindajatega	X	X	X	X	X	
V3.5	Linnaelanike kaasamine omaalgatusprojektide kaudu linnaruumi arendamisel	X	X	X	X	X	Kaasava eelarve raames
V3.6	Asumite päevade korraldamine	X	X	X	X	X	Rahaline toetamine
V3.7	Rahvuskultuuri päevade korraldamine	X	X	X	X	X	Rahaline toetamine
V3.8	Maardu muuseumi asutamine					X	
ETTEVÕTLUS							
V4.1	Hotelli rajamine					X	Erasektor
V4.2	Tööstusparkide ala laiendamine Rail Baltica ja Põhjaranna tee vahelisele alale					X	Erasektor
V4.3	Parkimismaja(de) rajamine Kallaverre					X	Erasektor
V4.4	Rahvusvahelise motokrossi keskuse rajamine					X	Erasektor
V4.5	Kasutusest väljas kinnistutele funktsiooni leidmine, investeerimisvõimaluste tutvustamine	X	X	X	X	X	
LINNA JUHTIMINE							
V5.1	E-teenuste arendamine	X	X	X	X	X	GIS-süsteemid, registrid, e-teenused elanikele, juhtimistarkvara linnavalitsuse töö paremaks korraldamiseks (personaliarvestus jms)

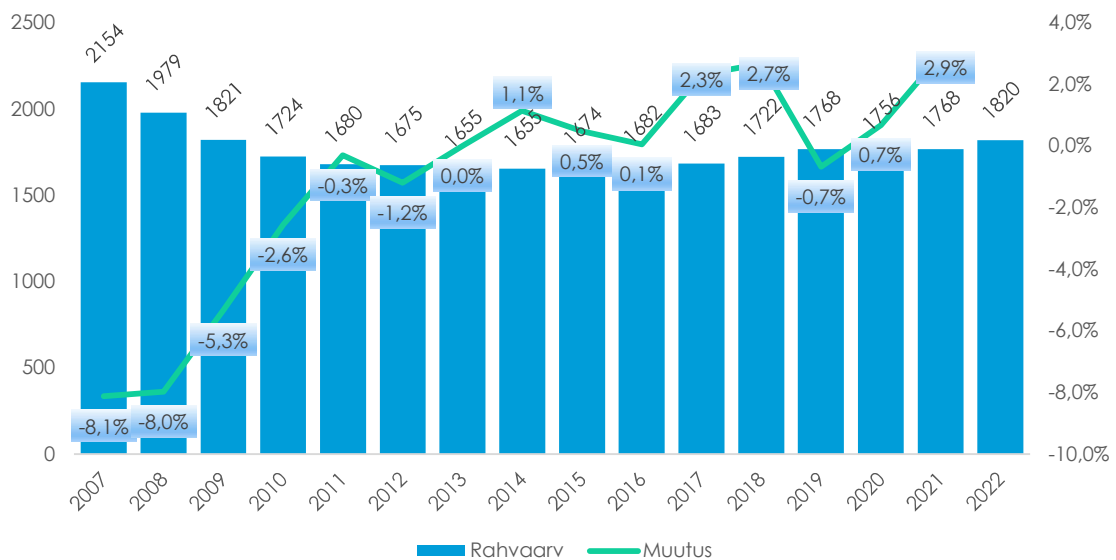
Lisad

Lisa 1. Elanike vanusegruppide dünaamika

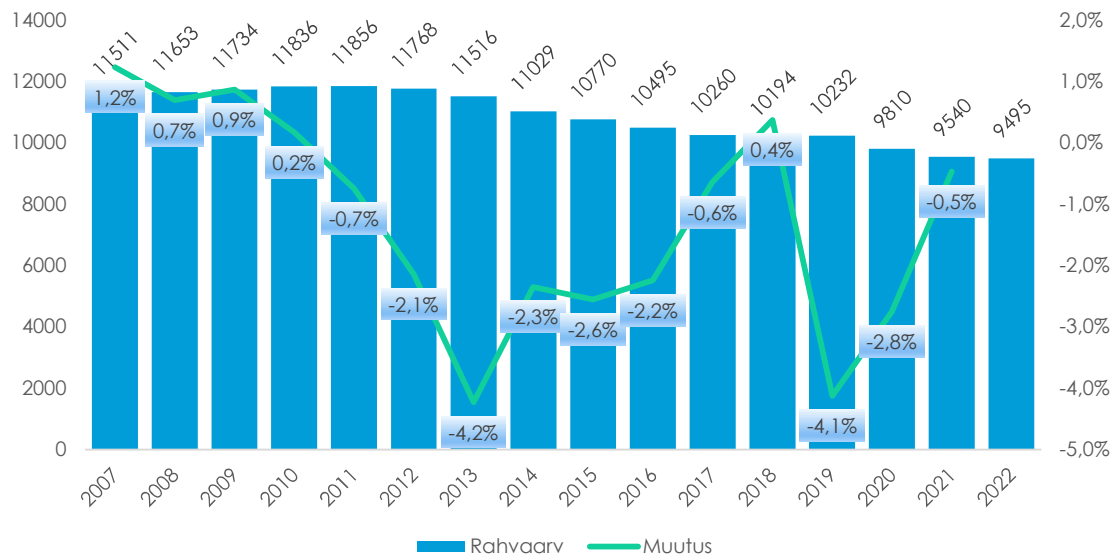
Vanusegrupp 0–6

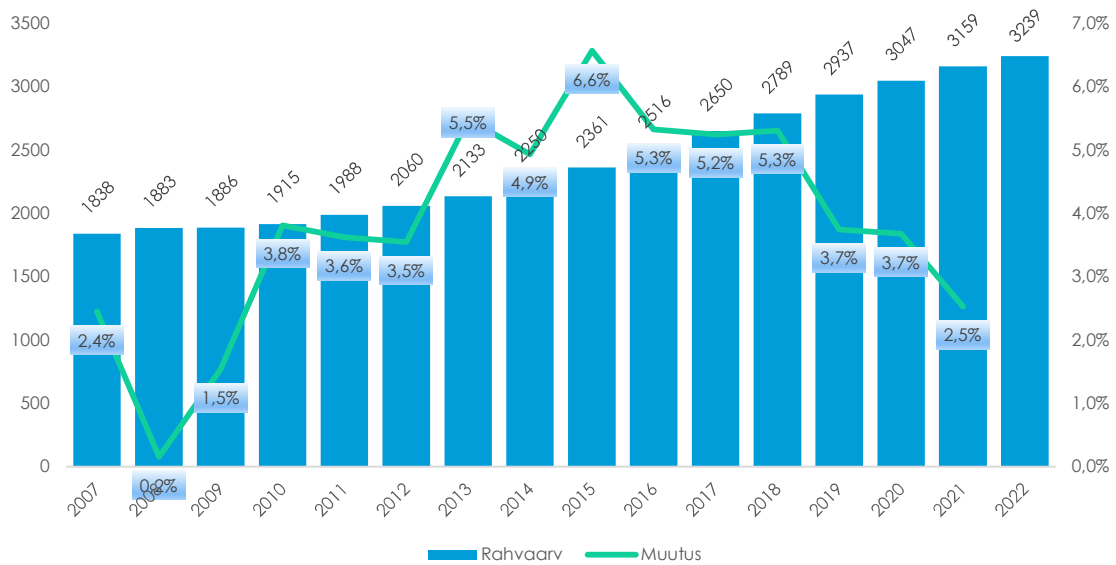
Vanusegrupp 7–18

Vanusegrupp 19–64

Vanusegrupp 65+

Lisa 2. Maardu Linnavalitsuse struktuur seisuga 01.05.2022.a.

